

In dit nummer:

- *Van de redactie*
- *De paradox van zelftransformatie*, Tim Boyd
- *Loge Den Haag 125 jaar*, Ria Schopman
- *Verslag The School of the Wisdom TS Adyar 2022*, Mariël Polman
- *Verjaardag*, Daniëlle Audoin
- *De zeven stralen, een historisch onderzoek*, Rafael Marques de Albuquerque
- *Yoga en de toekomstige wetenschap van bewustzijn*, Ravi Ravindra
- *Het doel van het menselijk leven*, Jiddu Krishnamurti
- *Het is een komen en gaan*, Marijke Ahsmann
- *Oude wijsheid voor een nieuw tijdperk:*
 - *theosofische vertalingen van hindoe geschriften*, Michael Gomes
- *Het spirituele leven in de wereld van vandaag*, HPB lodge, Nieuw Zeeland
- *Interview met Luco Meijer*, Arend Heijbroek

Vrijheid van denken

The Theosophical Society (Adyar) heeft zich wijd en zijd over de wereld verspreid en leden van alle religies zijn en worden er lid van, zonder dat ze de specifieke dogma's, leringen en geloofsovertuigingen van hun eigen geloof opgeven.

Daarom is het wenselijk het feit te benadrukken dat er geen enkele lering, geen enkele mening is, door wie ook onderwezen of gekoesterd, die in enig opzicht voor enig lid van de vereniging bindend is, dat er geen lering, mening is die niet vrijelijk door enig lid mag worden aangenomen of verworpen. Instemming met haar drie doeleinden is de enige voorwaarde voor lidmaatschap.

Geen leraar of schrijver, van H.P. Blavatsky tot nu toe, heeft enige autoriteit om zijn leringen of opvattingen op te leggen aan leden.

Elk lid heeft evenveel recht om zich te verbinden aan elke school van denken welke hij/zij wenst te kiezen, maar hij/zij heeft geen recht om die keuze aan een ander op te dringen.

Noch een kandidaat voor enig werk, noch enige stemgerechtigde kan onverkiesbaar worden gemaakt of het stemrecht verliezen wegens enige opvatting die hij/zij heeft of wegens het lid zijn van een school van denken waartoe hij/zij zou behoren.

Meningen of opvattingen geven geen recht op voorrechten en kunnen evenmin aanleiding zijn om strafmaatregelen te nemen.

De leden van de 'General Council' vragen elk lid van The Theosophical Society (Adyar) ernstig om deze fundamentele principes van de vereniging te verdedigen, te handhaven en ernaar te handelen, en ook onbevreesd zijn eigen recht te doen gelden op vrijheid van denken en van meningsuiting, binnen de grenzen van hoffelijkheid en rekening houdend met anderen.

THEOSOFIA

Jaargang 123 • nr. 1 - maart 2022
Driemaandelijks tijdschrift van de
Theosofische Vereniging in Nederland

Inhoud

Redactie Saskia Campert Wim Leys Marianne Plokker (hoofdred)	<i>Van de redactie</i>	4
Theosofische Vereniging in Nederland Tolstraat 154 1074 VM Amsterdam	<i>De paradox van zelftransformatie</i> Tim Boyd	7
Abonnementen Nederland - € 27,- België - € 30,-	<i>Loge Den Haag 125 jaar</i> Ria Schopman	11
Daarbuiten worden extra verzendkosten in rekening gebracht. Administratiekosten bij herinnering € 5,-. Losse nummers € 7,50 excl. verzendkosten.	<i>Verslag The School of the Wisdom TS Adyar 2022</i> Mariël Polman	14
Foto voorpagina: St. Michaels huis, ITC Naarden.	<i>Verjaardag</i> Daniëlle Audoin	16
Opmaak Theo Mondij	<i>De zeven stralen, een historisch onderzoek</i> Rafael Marques de Albuquerque	18
© 2022 Secretariaat redactie: T.V.N. Amsterdam E-mail: theosofia@theosofie.nl	<i>Activiteitenagenda</i>	25
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, of op enig andere wijze, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.	<i>Yoga en de toekomstige wetenschap van bewustzijn</i> Ravi Ravindra	29
Voor dit tijdschrift wordt FSC gecertificeerd papier gebruikt.	<i>Het doel van het menselijk leven</i> Jiddu Krishnamurti	35
	<i>Het is een komen en gaan</i> Marijke Ahsmann	36
	<i>Oude wijsheid voor een nieuw tijdperk: theosofische vertalingen van hindoe geschriften</i> Michael Gomes	39
	<i>Het spirituele leven in de wereld van vandaag hoe gaan we om met de praktische zaken van het leven en volgen een spiritueel pad?</i> HPB lodge, Nieuw Zeeland	46
	<i>Interview met Luco Meijer</i> Arend Heijbroek	48
	Adressen Theosofische Vereniging	50

De Theosofische Vereniging in Nederland is niet
verantwoordelijk voor enigerlei mening in dit tijdschrift
tot uiting gebracht, tenzij vervat in een officieel document.

Zoals gebruikelijk sloot onze wereldwijde theosofische beweging het jaar 2021 af met de 146ste International Convention in Adyar. Evenals vorig jaar was fysiek deelnemen niet mogelijk, maar via zoom-verbindingen namen ruim vijfduizend leden uit tweeënzestig landen deel. Het programma was in veertien talen te volgen, mede dankzij de inzet van honderdvijftig vrijwilligers op het gebied van vertalen, ondertiteling, techniek, video editing en coördinatie.

De titel *Living in the Now: Challenges of the Inner Life* beloofde boeiende sessies en we werden niet teleurgesteld. De openingsceremonie waarin landen zich met een korte impressie presenteerden gaf een hartverwarmend beeld van de diversiteit en het enthousiasme binnen onze organisatie. Het meertalige Youth Forum toonde dat theosofie ook bij jongeren populair is. Wie de Conventie heeft gemist, kan de schade inhalen via You Tube.

Theosophical Order of Service (TOS)

Tijdens de conventie viel mij weer eens op hoeveel landen intensief betrokken zijn bij de TOS. In een zestalige bijdrage *The Inner side of Service* werd verslag gedaan van het vele werk dat wordt verzet. De TOS werd in 1908 opgericht door Annie Besant met als motto *Een verbintenis van degenen die liefhebben in dienst van alles dat lijdt*. Op de website zien we dat vijfendertig landen deelnemen, waaronder arme landen als Puerto Rico, Zambia en Bolivia. Het rijke Nederland schittert door afwezigheid. Zou dit samenhangen met ons vertrouwen in de overheid, die naar wij denken via bijstand, voedselbank, jeugdzorg, onderwijs en allerlei toeslagen voldoende hulp biedt? Maar dan vergeten we kennelijk dat het hier hoofdzakelijk om materiële hulp gaat, waarbij - zoals we nu weten - nogal eens iets mis gaat. Liefdevolle hulp en aandacht op allerlei terreinen zijn van een andere orde en daar hebben theosofen zeker een rol. De afgelopen twee jaren hebben wereldwijd zoveel armoede en vluchtelingen gecreëerd dat in veel landen ook materiële steun hard nodig is.

Het is verheugend dat Loge Den Haag zich inzet om een landelijk healing-netwerk op te zetten. Healinggroepen waren en zijn al op lokaal niveau actief, maar een samenbundeling op landelijk niveau zou een mooie opstap kunnen zijn naar deelname van Nederland aan de internationale TOS.

The School of the Wisdom (SOW)

Ook de op de Conventie aansluitende School of the Wisdom was dit jaar via zoom te volgen. Prof. P. Krishna ging op zes middagen in op het onderwerp *Right Living in Modern Society*. Deze gezamenlijke zoektocht naar de waarheid werd door ruim zestig leden gevolgd. In dit nummer vindt u een impressie hiervan door Mariël Polman.

Een nieuwe lente, een nieuw geluid

Voor u ligt een nieuw lentenummer van Theosofia, boordevol uiteenlopende artikelen. Wellicht is u opgevallen dat de cover enigszins is gemoderniseerd en wordt gesierd door een foto van het St. Michaels huis, gewoonlijk aangeduid als

'het grote huis' op het terrein van het Internationaal Theosofisch Centrum (ITC) in Naarden. We kunnen trots zijn dit Europese centrum in ons land te hebben. Het is één van de internationale centra van de Theosophical Society (TS) naast Adyar (India), Wheaton (USA) en Australië (Indo Pacific). Het terrein werd in 1925 geschonken voor het werk van de TS. De missie van het ITC luidt *De mensheid te dienen als een spiritueel studie- een retraitecentrum waar mensen worden uitgenodigd aan innerlijke transformatie te werken*. Al bijna honderd jaar wordt op het ITC met hart en ziel gewerkt om deze missie te verwezenlijken.

Loge Den Haag is de honderd jaar al gepasseerd en viert in juni haar honderdvijfentwintig jarig jubileum. Een boeiend programma is voorbereid en als kers op de taart geeft Tim Boyd in levende lijve acte de présence. U leest er meer over in dit nummer.

Verrassend is de tekst van Daniëlle Audoin, waarin zij ons oproept ons theosofisch werk door onze innerlijke vlam te dynamiseren in plaats van uitsluitend op zoek te gaan naar meer nieuwe leden. Een opmerkelijke oproep, die tot nadenken stemt. Nadenken over de wijze waarop wij theosofie in ons eigen leven en in onze omgeving levend houden, zal iedereen van tijd tot tijd doen. Binnen de theosofische beweging kennen wij geen kloosterleven met nonnen en monniken, dus niemand is volledig vrijgesteld om zich volledig aan spirituele zaken te wijden. Daarom rust op ons allen de boeiende taak theosofie levend te houden. Je zou dit kunnen kiezen als je ideaal.

Leven met een ideaal

Vrijwel alle wereldgodsdiensten hebben de mensheid een pad gegeven om een meer bevredigend leven te leiden. Maar hun oproep vindt weinig gehoor bij de meeste mensen. En als er al een reactie is, gaat deze weer snel verloren in de drukte van de dagelijkse bezigheden en informatiestromen. Eigenlijk is een groot deel van de mensen in ons land best tevreden met hun lot. Slechts enkelen zullen zich bewust op het spirituele pad begeven. Voor veel mensen staat dit pad gelijk aan ascese, afzien van pretjes en een teruggetrokken saai leven leiden. Geen plezierig vooruitzicht! Vooral het idee dat we maar één keer leven brengt mensen ertoe alles uit dit ene leven te willen halen. Zoveel mogelijk genieten, eten, reizen....want als je sterft is alles voorbij. Boem, einde oefening.

Wat is het een verademing als je ervan uitgaat dat je hier een luttel aantal jaren verblijft, dan even rust neemt om na die rustperiode weer opgewekt en met meer ervaring op aarde terug te keren. Wie dit beseft, begrijpt intuïtief dat het veel nuttiger is de ziel te verrijken dan het lichaam. Vanzelfsprekend zal je ideaal zich dan gaan richten op het allerhoogste (de Tempel van de Goddelijke Wijsheid, God, Brahman, Atman, Allah of hoe we deze onuitsprekelijke grootsheid noemen). Een goede aansporing om rustig op pad te gaan naar je ideaal ligt in het kleine boekje *De Gulden Treden van Helena P. Blavatsky*, waarin zij ons kleine stapjes aanbiedt op weg naar een verheven ideaal. Een mooie gedachte om deze lente mee te beginnen.

Saskia Campert

Theosofische boekhandel Adyar

Tolstraat 154 - 1074 VM Amsterdam - Telefoon: 020 676 56 72

E-mail: books@theosofie.nl - Website: www.theosofie.nl

Open: woensdag t/m zaterdag van 13:00 - 17:00 uur

Rico Sneller

Het raadsel Socrates

137 bladzijden, softcover

ISVW Uitgevers, Leusden, 1e druk 2021

ISBN: 9789083121529 – Prijs € 19,95

Bij welke filosofische traditie je ook te rade gaat, overal kom je Socrates tegen. Sommigen noemen hem de vader van de filosofie, anderen zien hem als een leermeester in correct denken of morele moed. Zoveel tradities, zoveel Socratessen. En al die Socratessen zijn nog geloofwaardig ook.

Rico Sneller presenteert een geschiedenis van de filosofie aan de hand van alle Socratessen die de filosofische traditie rijk is. Na Xenofons en Aristofanes' Socrates bespreekt hij de Socrates van Hegel, Kierkegaard, Nietzsche, Strauss en Derrida.

Michel Dijkstra

Basisboek Oosterse Filosofie

148 bladzijden, softcover

ISVW Uitgevers, Leusden, 2e druk 2018

ISBN: 9789491693809 – prijs € 18,00

Wie was Confucius en wat onderwees hij? Draait zen alleen om het bereiken van een serene levenshouding? En wat is precies het verschil tussen hindoeïstisch en boeddhistisch denken? Op deze en andere vragen geeft het Basisboek Oosterse Filosofie een helder antwoord.

Behalve een eerste kennismaking met de belangrijkste filosofen uit Azië bevat het basisboek een ruime selectie fragmenten uit hun werk. Een glossarium complementeert dit overzicht van de oosterse filosofie, die in al zijn veelvormigheid, diepgang en complexiteit schouder aan schouder met het westerse denken staat.

Vicente Hao Chin

Het Proces van Zelf-Transformatie

Onderzoek van Ons Hogere Potentieel om Effectief te Leven

300 bladzijden, softcover

Uitgeverij der Theosofische Vereniging Nederland,

Amsterdam, 1e druk 2017

ISBN: 9789061750994 – prijs € 22,50

Een moeilijk onderwerp als zelf-transformatie wordt hier in heldere bewoordingen beschreven, zodanig dat de lezer er direct praktisch mee aan de slag kan. Emoties en moeilijkheden die wij met ons denken opwerpen kunnen een effectief leven, persoonlijke groei en meditatie in de weg staan. Met de in dit boek beschreven aanpak kunnen problemen blijvend worden aangepakt. Het boek bespreekt de gevolgen, die een dergelijke bewuste, assertieve en positieve levenshouding kan hebben voor familierelaties, voor opvoeding en onderwijs, en voor wereldburgerschap en vrede.

De paradox van zelftransformatie **Tim Boyd**

Tim Boyd is International President van de Theosophical Society (Adyar).
Dit artikel verscheen eerder in
The Theosophist 142.1, oktober 2020

In het Tibetaans-boeddhisme bestaan talrijke ceremoniën speciaal voor een lang leven. Vanuit ons persoonlijke perspectief heeft een lang leven veel goede eigenschappen. Vanuit spiritueel oogpunt gaat de nadruk op een lang leven verder dan louter persoonlijke voorkeur. Omdat de reikwijdte van Wijsheid oneindig is en ons moment van incarnatie zo kort, vragen we om gezegend te worden met een lang leven, tegenwoordigheid van geest en gezondheid om werkelijk de ervaring van wijsheid te cultiveren.

De Mission Statement van de Theosophical Society (TS) zegt dat haar missie, en in het verlengde daarvan die van haar individuele leden, is het cultiveren van drie specifieke dingen: (1) een dieper begrip en realisatie van de Tijdloze Wijsheid; (2) de eenheid van al het leven; en (3) spirituele zelftransformatie. Laten we het hebben over het derde punt.

Zonder een verandering in het centrum van ons bewustzijn is een zinvolle verbinding met wijsheid moeilijk tot onmogelijk. Onze normale benadering heeft de neiging egocentrisch te zijn. De dingen die we voor onszelf willen, wie we denken zelf te zijn, blijken erg star en statisch. Uiteraard is er altijd wel beweging, maar we voelen ons veel comfortabeler met de ogenschijnlijk solide identiteit die we omarmen. Zelftransformatie houdt dus noodzakelijkerwijs een conflict in tussen dit gekoesterde zelfgevoel en de 'realiteit'.

Als we overdenken wat transformeren betekent, denken we in het algemeen aan verandering, maar we denken ook aan een proces dat tot die verandering leidt. Spirituele zelftransformatie is niet alleen het veranderen van persoonlijke gewoonten, maar we willen graag de zekerheid en stabiliteit hebben van een duidelijk afgebakend proces. Dus in alle spirituele tradities die ik ken wordt het proces afgebeeld als stappen op het pad naar verlichting of zelftransformatie.

Kies uw traditie en er zijn specifieke stappen die worden opgesomd. Yoga heeft zijn

acht ledematen. Het Tibetaans boeddhisme spreekt over treden op het pad naar verlichting (Lam Rim), het katholieke christendom heeft de kruisweg. In de theosofie benadrukken we studie, meditatie en dienstbaarheid. Dit zijn processen die we aangaan in de veronderstelling dat ze uiteindelijk leiden tot zelftransformatie; dat als we onze studie en onze meditatie op de juiste manier benaderen, dat als we ons inspannen in bewust mededogende activiteit voor anderen, aan het einde van dat proces de ervaring van verlichting op ons wacht. Misschien werkt het zo, maar misschien ook niet.

Dit proces van zelftransformatie heeft zijn eigen stappen, maar zelftransformatie zelf is iets heel anders. Er is geen vaststaand aantal juiste boeken of meditatie-uren die resulteren in de ervaring van transformatie. Op zichzelf is transformatie een heel specifieke gebeurtenis. Zij is misschien gerelateerd aan onze studie; misschien niet. Misschien is het iets dat verband houdt met een toestand van verzamelde heiligheid of zuiverheid, maar misschien is het ook dat niet.

Er zijn mensen die ervaring hebben met verlichting of zelftransformatie. Mensen zoals Ramana Maharshi, Jezus, Boeddha, Mohammed en anderen leidden een spiritueel leven. Ze deden de oefeningen, de studie en dat resulteerde in een ervaring die ze vervolgens probeerden te onderwijzen. Ze hebben hun leven lang lesgegeven en iedereen om hen heen heeft een leven lang geluisterd. Slechts weinigen ervoeren werkelijk wat deze leraren beschreven.

Er zijn mensen zonder specifieke tekenen van heiligheid die ook de ervaring van zelftransformatie hebben gehad. Edgar Mitchell, astronaut in het Amerikaanse ruimteprogramma, is een van degenen die op de maan hebben gelopen. Hij was een getrainde ingenieur en had geen specifiek spirituele achtergrond of opleiding. Toen hij in het ruimteschip terugkwam naar de aarde, keek hij uit het raam en zag de planeet onder hem: blauw en perfect; hij kon afzonderlijke landen niet onderscheiden. Op dat moment had hij een ervaring die hij omschreef als 'kosmisch bewustzijn' en die hem voor altijd veranderde. Toen hij terugkwam op aarde gebruikte hij gedurende de rest van zijn leven zijn wetenschappelijke interesse en training als instrumenten om de werkingen van bewustzijn in de wereld beter te begrijpen.

Er is een lied dat een van de meest, zo niet hét meest bekende nummer in de Engelse taal is, genaamd *Amazing Grace*. Het is prachtig en vertelt over een ervaring van verlichting die bij de schrijver ervan opkwam. Zijn naam was John Newton en hij leefde in de 18e eeuw. Het begint:

Geweldige Genade, hoe zoet is het geluid

Dat een stakker als mij redde

Ik was eens verloren, maar nu ben ik gevonden

Ik was blind, maar nu kan ik zien

Er zijn andere coupletten, maar dit beschrijft het moment waarop een ervaring van verlichting op hem neerdaalde.

Toen hij het lied schreef, was hij geestelijke in de Church of England, maar de mens die hij was toen deze verlichting plaatsvond, was een heel andere. Ze zeggen dat

‘elke heilige een verleden heeft en elke zondaar een toekomst’. Deze man was een vrome prediker toen hij het lied schreef, maar het lied gaat over een ervaring die hij had terwijl hij actief bezig was met de slavenhandel.

Newton kocht en verkocht Afrikaanse mensen en verscheepte ze over de Atlantische Oceaan voor gebruik in Amerika. Terwijl hij uitgebreid verwickeld was in deze duidelijk kwalijke activiteit daalde deze ‘verbazingwekkende genade’ op hem neer. Het was niet het resultaat van enig bewust spiritueel proces. Het was een gebeurtenis die zijn oorsprong vond in iets wat we niet kunnen zien. Zelftransformatie is een proces dat we aangaan, maar de feitelijke ervaring is iets heel anders. Het is duidelijk dat er een verband is tussen die twee, maar we maken een fout als we doen alsof we het begrijpen.

Toen de Boeddha verlicht werd hield hij zijn eerste preek voor de vijf mensen die bij hem waren geweest tijdens zijn zoeken met ascetische oefeningen. Terwijl hij sprak, ervoer één van hen, toen hij de allereerste woorden hoorde die Hij zei, verlichting. De persoon die het langst bij hem was, zijn geliefde discipel en begeleider Ananda, was vijftienveertig jaar bij hem. Hij zag mensen komen, de Boeddha kort ontmoeten en de ervaring van verlichting ervaren; anderen kwamen en studeerden met hem, luisterden jarenlang naar zijn leringen en hadden toen de ervaring van verlichting, maar Ananda had die nooit. Hij was al die jaren elke dag bij de Boeddha en deed de oefeningen en de studie.

Toen de Boeddha gestorven was, probeerden zijn discipelen alle leringen die hij tijdens zijn leven had gegeven, te verzamelen. Omdat Ananda ze allemaal had gehoord, was hij de aangewezen persoon om de verschillende leringen te reciteren, maar hij reciteerde ze zonder enige eigen verlichting. Maar net voordat hij zijn herinneringen aan de leringen van de Boeddha deelde, had Ananda eindelijk zijn ervaring van verlichting.

De mensen die de ervaring hebben gehad, erkennen de gebeurtenis van zelftransformatie als het hoogtepunt van het menselijk potentieel, en verklaren dat deze bevrijding van de beperkingen van de persoonlijkheid door het universele bewustzijn het doel is van het mens-zijn. Degenen die deze ervaring hebben gehad, zelfs in mindere mate, besteden een leven lang aan het helpen van anderen om datzelfde bewustzijn te cultiveren. Elk van hen zegt dat het onmogelijk te beschrijven is. Processen kunnen worden onderwezen, geleerd en geoefend, maar de ervaring is onbeschrijflijk.

Er wordt gezegd dat in ieder van ons een goddelijk zaadje is geplant - een embryonaal leven ingekapseld in een schaal. De omhulling voedt en beschermt het leven, maar beperkt en begrenst ook de expressie ervan. Zoals een zaadje in aarde wordt geplant, is de grond waarin het goddelijke zaad wordt geplant de menselijke persoonlijkheid. Dienovereenkomstig komt het proces dat we beschrijven als het spirituele leven, overeen met het proces van een tuinman.

Zodra we ons bewust worden van dit levengevende vermogen in ons, en we ons

enigszins bewust zijn van het potentieel van expressie en leven, dan beginnen we te leren wat we kunnen doen om het te laten groeien. Dat is wat een tuinman doet. Hij bestudeert, observeert, kijkt en past vervolgens de omstandigheden aan de behoeften van het zaad aan. Wij noemen dat studie, meditatie en dienstbaarheid. Deze dingen lossen de omhulling die het leven verbergt, op. We lossen de vaste, gefixeerde identiteit die we hebben gecultiveerd en waar we ons aan vastklampen op. Met dat oplossen komt de gelegenheid voor het leven om buiten die omhullende schil te groeien.

De tuinman weet voorwaarden te scheppen, maar hij weet niets over het leven zelf. Hij kan het niet uitleggen of beheersen. Het enige wat hij kan doen is voorwaarden scheppen, en als die juist zijn, kan door zijn weinige kennis het grotere leven zich kenbaar maken.

Wanneer J. Krishnamurti over de ervaring van zelftransformatie spreekt, gebruikt hij bijbelse taal en zegt: *Het overvalt je als een dief in de nacht*. Dit is een mooie manier om het uit te drukken. Het gaat verder dan iedere mogelijke uitleg. Als we aan een dief in de nacht denken, wat komt er dan in ons op? We slapen in ons bed, het is donker, het is stil, en zonder dat we het weten komt er iemand ons huis binnen met als enig doel ons alles af te nemen wat we waardevol of dierbaar achten.

Wat vinden wij het meest waardevol? Natuurlijk materiële bezittingen, maar ook onze naam, reputatie, positie, alle verschillende identiteiten die zo heilig voor ons zijn geworden. Als door een dief in de nacht wordt het belang van deze dingen weggenomen. En door die goddelijke diefstal wordt iets anders onthuld: een aanwezigheid, een kracht, een lang verduisterd visioen.

Er bestaat een gezegde: *Zelftransformatie is een ongeluk, maar spirituele oefening maakt ons vatbaar voor ongelukken*. We hebben geen controle over de gebeurtenis, of en wanneer deze plaatsvindt, maar wanneer we ons aan een oefening verbinden, wordt het veel waarschijnlijker dat we in de buurt komen waar deze activiteit plaatsvindt. De zon schijnt niet op ons tenzij we naar buiten gaan.

Dit zijn slechts enkele gedachten die we kunnen uitdragen naarmate onze vermogens dit toelaten.

We verdoen ons leven met futiliteiten. Vereenvoudig, vereenvoudig. Ik geloof in eenvoud. Het is zowel verbazingwekkend als verdrietig te zien hoeveel triviale zaken zelfs de wijste mens denkt dagelijks te moeten doen; hoe zeldzaam de dingen die hij denkt te moeten overslaan. Wanneer de wiskundige een moeilijk probleem wil oplossen, brengt hij het probleem eerst terug tot de basis. Dus vereenvoudig het probleem van het leven, onderscheid het noodzakelijke en het echte. Onderzoek de aarde om te zien waar uw belangrijkste wortels lopen.

Henry David Thoreau

Vertaling Marianne Plokker

Op 30 maart 2022 bestaat de Loge Den Haag van de Theosofische Vereniging in Nederland 125 jaar. Naast een gezellige viering met leden en hun partners op de dag zelf, wordt ter ere van dit bijzondere lustrum het evenement *Eeuwige Wijsheid voor deze Tijd* georganiseerd op vrijdag 17 juni 2022.

De Loge Den Haag grijpt deze unieke gelegenheid aan om zoveel mogelijk publiciteit te genereren en daarmee de theosofie onder een groter en jonger publiek bekend te maken. Zo komt er een speciale jubileum-website, www.125jaarlogedenhaag.nl met interviews met oud voorzitters, diverse filmpjes, de rijke geschiedenis van de loge, een rubriek *In de voetsporen van Adelberth de Bourbon* en uitgebreide informatie over het evenement en de sprekers. Naast de aandacht voor onze eigen Loge en voor de eveneens jubilerende TVN, willen we de theosofie op deze manier het podium geven dat zij verdient.

Historie van de Loge Den Haag

Den Haag is een stad waar van oudsher veel belangstelling is voor esoterische stromingen. Op 27 juni 1881 werd een van de eerste theosofische initiatieven genomen, de oprichting van de loge *Post Nubila Lux* (na de nevelen het licht) door Adelberth de Bourbon. De Bourbon correspondeerde o.a. met kolonel Olcott en mevrouw Blavatsky en ontving een door hen ondertekende loge-bul waar de afdelingsnaam nog op ingevuld moest worden. Na zijn overlijden in 1887 leidde *Post Nubila Lux* een slapend bestaan. Op 17 februari 1895 werd een theosofisch centrum opgericht dat op 30 maart 1897 tot loge verheven werd. De Loge Den Haag zorgde er daarna met zes andere centra in Amsterdam, Buurmalsen, Haarlem, Den Helder, Rotterdam en Vlaardingingen voor, dat er een landelijke afdeling kwam van de TS, de Theosofische Vereniging in Nederland.

Van huiskamer naar eigen gebouw

De 13 leden van de Loge Den Haag kwamen bij elkaar in de huiskamer van de secretaresse, mej. A.M. de Prez. De belangstelling nam echter zo snel toe dat er al gauw gezocht moest worden naar een grotere ruimte. Door middel van een *Eigen Gebouw Fonds* werd voldoende geld opgehaald om het pand 'De Ruyterstraat 67' aan te schaffen dat in 1905 in gebruik werd genomen. Toen de interesse voor de

Foto's: De Ruijterstraat 67, Dienst Ruimtelijke en Economische ontwikkeling, Haags Gemeentearchief

lezingen en voordrachten nog groter werd, werd de beschikbare ruimte uitgebreid. De beroemde architect en theosoof K.P.C. de Bazel, tekende voor het ontwerp van de verbouwing van de De Ruijterstraat tot tempelcomplex, dat onderdak bood aan een zevental spirituele groeperingen. Op 24 september 1916 werd het logegebouw feestelijk in gebruik genomen. Het pand moest in 1991 vanwege een teruglopend ledenaantal en hoge onderhoudskosten helaas verkocht worden.

Een nieuw thuis aan de Laan van Meerdervoort

Met de opbrengst van de verkoop van het oude gebouw werd een pand aan de Laan van Meerdervoort gekocht. Na een grondige renovatie kon de loge vanaf september 1992 beschikken over een grote lezingenzaal, stiltekamers, een bibliotheek en de vrijmetselaarstempel van de Rakoczy Loge. Helaas herhaalde de geschiedenis zich en moest ook dit pand eind 2020 verkocht worden. Toch is er gedurende 28 jaar, met veel plezier van deze ruimtes gebruik gemaakt en hebben we hier veel belangstellenden mogen ontvangen.

Foto: Laan van Meerdervoort 1A

Terug naar de oorsprong

Voor haar 125-jarig bestaan keert de Loge Den Haag terug naar de plaats waar het allemaal begon: De Ruyterstraat 67. Op 17 juni 2022 vieren wij ons jubileum in ons eerste logegebouw, het huidige museum Beeld en Geluid Den Haag. Aan de architectuur en de symbolische details van o.a. de glas-in-loodramen en het mozaïek in de tuin, kun je ook nu nog de voormalige functie van het gebouw aflezen. Binnen deze muren is meer dan 75 jaar spiritueel werk gedaan om een steeds dieper besef te kweken dat er zoiets bestaat als eeuwige wijsheid, die als houvast kan dienen voor mensen die op zoek zijn naar antwoorden op levensvragen.

Eeuwige Wijsheid voor deze Tijd

Al meer dan 125 jaar wordt in Nederland de kennis over theosofie mondeling en via boeken overgedragen. De huidige tijd biedt echter door de opkomst van nieuwe communicatiemiddelen, steeds meer mogelijkheden. Wij willen graag een breder en vooral ook jonger publiek aanspreken. Juist in deze tijd, waarin de zin van het leven voor veel mensen steeds onduidelijker wordt, is het van belang een alternatief te bieden. En dat alternatief is er!

Met de eeuwige wijsheid als gids leer je datgene wat waardevol of nuttig is voor onze bewustzijns-ontwikkeling te distilleren uit de voortdurende stroom van informatie die dagelijks op je afkomt.

Wij zijn zeer verheugd dat Tim Boyd bij onze jubileumviering aanwezig zal zijn en een toespraak zal houden. Daarnaast gaan we met Annine v.d. Meer (theoloog), Rico Sneller (filosoof) en Bernardo Kastrup (wetenschapper) op zoek naar de rode draad die de aandachtsgebieden religie, filosofie en wetenschap met elkaar verbindt: de Eeuwige Wijsheid voor deze Tijd.

Ria Schopman

Foto's: Laan van Meerdervoort 1A, Bibliotheek (links) en Vrijmetselaarsstempel (rechts)

The School of the Wisdom 2022

The School of the Wisdom (SOW) is bedoeld voor leden van de Theosophical Society (TS) om hun inzicht in theosofie te verdiepen, zodat het een levende kracht wordt in het dagelijks leven.

Onder de huidige omstandigheden biedt de TS in Adyar de mogelijkheid voor leden om per ZOOM de SOW te volgen. In januari j.l. was de spreker Prof. P. KRISHNA, gepensioneerd hoofd van het studiecentrum op de campus van de Krishnamurti Stichting India, Rajghat Fort, Varanasi en een levenslang lid van de Theosofische Vereniging. Hij sprak over *Right Living in Modern Society*, juist leven in de moderne maatschappij.

Gedurende twee weken kwamen studenten van over de hele wereld twee uur samen op de maandag-, woensdag- en vrijdag. Prof. Krishna sprak ongeveer een uur en daarna konden er vragen worden gesteld en met elkaar van gedachten worden gewisseld. Daags na elke bijeenkomst werd de link gestuurd om de bijeenkomst op een besloten You Tube film terug te kijken, in je eigen tempo en desgewenst ondertiteld. Leden die het Engels minder machtig zijn hoeven daarom niet bang te zijn dat ze het moeilijk kunnen volgen. Bovendien zijn veel teksten van prof. Krishna in het Nederlands vertaald. Deze teksten zijn terug te vinden op zijn website <http://www.pkrishna.org/dutch>. Zijn boeken zijn te leen of te koop in de bibliotheken en de boekhandels van de TVN.

Juist leven in de moderne maatschappij

‘In de afgelopen 200 jaar heeft de mensheid op bijna elk gebied enorme kennis en deskundigheid verworven: landbouw, architectuur, kunst, wetenschappen, geneeskunde, vervoer, communicatie, en elk ander gebied dat men kan bedenken. Onze kennis van de buitenwereld is enorm toegenomen. Dit alles heeft de manier waarop wij in de moderne samenleving leven volledig veranderd en verschillende gemakken mogelijk gemaakt: een langere levensduur, sneller reizen naar alle delen van de aarde en nu zelfs naar de ruimte. Men hoopte dat dit alles zou leiden tot meer veiligheid, geluk, vrede en welvaart voor iedereen, maar dat is nog steeds niet het geval.

Wat is het dat we verkeerd hebben gedaan? Moeten we dezelfde weg op gaan van meer kennis, meer efficiëntie, betere wetten, een betere economie, en een andere sociale organisatie?

Het is duidelijk dat wij, mensen, niet weten wat juist leven is. Ondanks alle vooruitgang constateren wij dat er nog steeds grote wreedheid, geweld, misdaad en de massaal georganiseerde moord die oorlog heet, bestaan die onze veiligheid voortdurend bedreigen. Universele broederschap en geweldloosheid worden gepredikt, maar de realiteit is geweld, verdeeldheid, haat en oorlog.

Om deze toestand recht te zetten moeten we ons afvragen hoe een mens in wijsheid kan groeien. Schept meer kennis wijsheid? Wij hebben geen behoefte aan meer macht en efficiëntie, maar aan liefde, mededogen en vrijheid van eigenbelang. Dat

vereist een dieper inzicht in onszelf en in onze relaties. Zelfkennis is de sleutel tot wijsheid. Hierop werd gewezen door de Boeddha in het oosten en door Socrates in het westen. Kan opvoeding de mens in staat stellen om zowel tot kennis van de wereld als tot zelfkennis te komen? Hoe moet opvoeding worden aangepast om dit mogelijk te maken?’

Opvoeding

Na eerst met elkaar zo diep mogelijk te zijn ingegaan op een aantal fundamentele vragen met betrekking tot onze persoonlijke problemen en de problemen in de samenleving, stond prof. Krishna lang stil bij *education*, ‘hoe onze opvoeding ons heeft gevormd tot wie we zijn en bij wat onze verantwoordelijkheid is op het gebied van de opvoeding. De oudere generatie is verantwoordelijk voor de jongere, voor wat wij hen helpen te worden, voor wat voor soort mens wij bezig zijn te maken. En dat zal op zijn beurt bepalend zijn voor het soort maatschappij dat we zullen krijgen, want de kenmerken van het individu zullen de wezenlijke kenmerken van onze maatschappij bepalen. Dus moeten we eerst vragen, wat is onze visie op opvoeding? Wat voor soort denken willen wij scheppen? Wat voor soort mens zou een diepe transformatie tot stand kunnen brengen in de maatschappij, zodat die niet langer al die problemen heeft waarover we spraken? Misschien zijn we niet in staat om zo’n mens door opvoeding te creëren, maar we kunnen het op zijn minst proberen, als onze visie helder genoeg is.’

‘In diepere zin komen de problemen niet voort uit een niet efficiënt werkend systeem. Zij komen voort uit het feit dat het denken dat zo’n systeem gebruikt niet over voldoende wijsheid beschikt.

Het vraagt een soort leren dat een zoeken naar waarheid is en dat een einde maakt aan illusie. Groeien in wijsheid berust op het begrijpen van jezelf en van je leven.’

En dat is het soort leren binnen de SOW. In zijn cursus en teksten maakt prof. Krishna duidelijk wat dat betekent. Voor hem is het geen theorie, maar een werkelijkheid die hij elk moment van de dag uiterlijk leeft en innerlijk onderzoekt. Het is een werkelijkheid die wij allemaal uiterlijk waarnemen en innerlijk kunnen onderzoeken, als een natuurlijke beweging van eb en vloed. Want:

‘Juiste opvoeding in de 22ste eeuw moet zich bezig houden met de innerlijke verandering van het menselijk bewustzijn.

Niet alleen het intellect maar de hele menselijke mens moet opgevoed worden. Wat betekent het voor de mens om in harmonie met de kosmische orde leven? Een totale verandering in onze visie van het leven.

Zoals de Boeddha, Socrates en vele andere wijzen aangaven in alle culturen.’

Mariël Polman

Citaten zijn tussen aanhalingstekens geplaatst.

Verjaardag Daniëlle Audoin

Daniëlle Audoin (1926-2017) was algemeen secretaris van de Franse sectie en schrijfster van verschillende theosofische werken. Dit artikel verscheen eerder in *Le Lotus Bleu*, nr. 165, december 2000

Op de zeventiende november viert de Theosophical Society (TS) haar verjaardag. Het is bijzonder zeldzaam dat een spirituele beweging kan bogen op zo'n hoge leeftijd. Helena P. Blavatsky (HPB) schijnt gezegd te hebben dat de TS honderd jaar zou bestaan. Als we ons realiseren dat de TS slechts zestien jaar oud was op het moment dat zij deze wereld verliet, kunnen we bedenken dat ze een heel duidelijk beeld had van de mogelijkheden van expansie en invloed van de TS. Het is zeker dat de Oudere Broeders, die wij beschouwen als de ware oprichters van de beweging, een buitengewone impuls hebben gegeven - een impuls die een zekere levensduur zou kunnen voorspellen. Door mensen gestichte organisaties, als ik het zo mag zeggen, kunnen als een brandend strootje zijn en leven meestal niet langer dan hun oprichter. De kwaliteit, diepgang en stevige fundamenten waarop de TS rustte, konden inderdaad een honderdjarige levensduur garanderen.

Nu komen sommige sceptische geesten tot de conclusie dat de TS in verval zou moeten zijn aangezien de honderd jaren zijn verstreken en dat het nutteloos zou zijn om haar voortbestaan te willen verlengen. Ik denk niet dat HPB zo'n limiet aan de TS heeft voorspeld. Met haar verzekering dat het honderd jaar zou duren, heeft zijn eerder willen zeggen dat haar invloed zich zou uitstrekken over een volledige eeuw, wat het mogelijk maakte het hedendaagse denken langdurig en diepgaand te beïnvloeden. De TS heeft het dus overleefd en ook al neemt het aantal leden in bepaalde regio's af, dit betekent niet dat haar invloed verwaarloosbaar is en dat ze geen rol meer heeft te spelen.

De door de Oudere Broeders gegeven impuls zou kunnen worden beschouwd als een energiereserve die in de loop der jaren zou opraken, hoe groot deze ook bij de oorsprong was. En als deze impuls niet was gevoed door de toewijding en het vertrouwen in de kracht van de Waarheid getoond door HPB, haar opvolgers en vele oprechte en onbaatzuchtige leden, zou hij inderdaad al lang geleden zijn uitgedoofd. Ik geloof dat het voor ons belangrijk is om te beseffen dat de energie die werd aangewend door mensen als HPB, kolonel Olcott, Annie Besant en in verschillende

mate door de grote figuren van de theosofische beweging niet alleen te danken was aan hun persoonlijkheid. Daarnaast en bovenal speelde de zelfvergetelheid die hen karakteriseerde een rol waardoor een energie vanuit hogere gebieden in gang gezet door de Oudere Broeders, de beweging voortdreef.

We kunnen lezen dat deze leiders qua persoonlijkheid waren begiftigd met grote kwaliteiten: wil, doorzettingsvermogen, werkkraft, vrijgevigheid, enzovoort. Maar zulke kwaliteiten zouden niet genoeg zijn geweest om de theosofische beweging de diepte en omvang te geven die haar in staat hebben gesteld de hele wereld te doordringen. Er was een zuiverder en krachtiger energie nodig om de TS blijvend te bezielen. Met andere woorden, de Oudere Broeders moesten een kanaal vinden voor het uitgieten van hun voor de mensheid weldadige boodschap.

We zouden kunnen zeggen dat de TS als groep zo'n kanaal is. Dat is waar. Maar dit kanaal bestaat uit elk van zijn leden - net zoals de mensheid bestaat uit ieder van ons. Haar ontvankelijkheid is afhankelijk van de ontvankelijkheid van al haar leden en niet alleen van die van haar leiders. Dit werd begrepen door de pioniers van de beweging. En we zouden ons niet tevreden mogen stellen met de eerste aanzet die werd gegeven. Als we begrijpen wat de TS in staat heeft gesteld om tot nu toe te overleven - deze kwaliteiten van onvoorwaardelijke toewijding en zelfvergetelheid - zullen we ons inspannen deze vast te houden als basis van ons werk of ze weer op te wekken als we geneigd zijn ze te verwaarlozen.

Sommige mensen zoeken misschien het liefst naar oplossingen om het ledenaantal te vergroten. Dit is zeker een goede zaak, maar dat zou niet onze eerste zorg moeten zijn. HPB, kolonel Olcott en Annie Besant hadden een aantrekkingskracht op de menigten die naar hen kwamen luisteren. Niet alleen een magnetische aantrekkingskracht, die oppervlakkig en niet erg duurzaam zou zijn geweest, maar een aantrekkingskracht op een dieper niveau, door de zuiverheid van hun leven, de belangeloosheid van hun motieven en een absoluut vertrouwen in de theosofische boodschap. Het zijn deze kwaliteiten die wij missen. Ons vertrouwen wankelt bij de minste tegenslag, we verwachten nog steeds een zichtbaar en onmiddellijk resultaat van onze inspanningen en we missen de zuiverheid die ontstaat door de totale afwezigheid van egocentrisme. Het is zeker dat we van goede wil zijn, de wens hebben om te dienen en een vast vertrouwen in de leringen hebben. Misschien missen we de kracht die ons in staat stelt tot inspanning zonder dwang, niet op resultaat gerichte actie, opoffering zonder klagen en onthechting zonder verdriet.

De toekomst van de TS zal afhangen van ons vermogen om die innerlijke vlam te ontwikkelen die als enige ons werk kan dynamiseren. Liever dan te zoeken naar een groter aantal geregistreerde leden, wensen wij een groter aantal enthousiaste leden. Een van de Meesters zei dat de TS zou overleven zolang er drie leden waren die hun vertrouwen waardig waren. Ik geloof dat ieder van ons ernaar moet streven om erachter te komen hoe we hun vertrouwen waard kunnen worden. Dit is misschien de beste manier om de toekomst van de TS veilig te stellen.

Vertaling Saskia Campert

De zeven stralen, een historisch onderzoek **Rafael Marques de Albuquerque**

Rafael Marques de Albuquerque is de president van de Florianópolis Lodge (Brazilië) en de leider van de jeugdbeweging van de Braziliaanse sectie van de Theosophical Society (TS).

Hij werkt als universitair docent aan de universiteit van Vale do Itajaí (Brazilië).

Dit artikel verscheen in *The Theosophist* 142.2, november 2020.

Voordat ik enig idee had van wat theosofie is, kwam ik toevallig in contact met het concept van de zeven stralen. Het is niet verwonderlijk, aangezien dit idee erg populair werd onder newagegroepen die in de twintigste eeuw ontstonden. Zij plaatsten de zeven stralen vaak meer in de schijnwerpers dan de TS doet. Het concept lijkt gemakkelijk te begrijpen: mensen, evenals andere wezens, zijn onderverdeeld in zeven brede categorieën, met psychologische en spirituele consequenties. Het helpt spirituele zoekers om zichzelf te begrijpen, en om een gevoel van diversiteit met betrekking tot spirituele benaderingen te ontwikkelen. Toen ik er voor het eerst van hoorde, had ik echter het gevoel dat er iets ontbrak aan de uitleg over de zeven stralen. Dat maakte me nieuwsgierig.

Na een tijdje zoeken kwam ik het beroemde boek van Ernest Wood, *The Seven Rays* gepubliceerd in 1925, tegen. Het presenteerde een versie die voor mij het meest ordelijke en begrijpelijke systeem was. Maar de autobiografie van dezelfde auteur getiteld *Is This Theosophy?* bevestigde mijn aanvankelijke intuïtie dat de zeven stralen meer betekenden dan oppervlakkig leek. Het concept leek aanzienlijke esoterische diepte te bevatten. Met andere woorden: de verborgen betekenissen zijn van vitaal belang. Deze conclusie motiveerde me om wat onderzoek te doen naar de geschiedenis, op zoek naar een breder perspectief.

Blavatsky is de voor de hand liggende auteur om de wortels van de moderne versie van de zeven stralen te begrijpen. Ze bevestigt dat dit concept te vinden is in verschillende religies, vooral in hun meer esoterische tradities. Ze schreef in *De Geheime Leer* (1888):

Er zijn zeven hoofdgroepen van dergelijke Dhyani-Chohans; deze groepen zal men in elke religie vinden en herkennen, want ze zijn de oorspronkelijke ZEVEN stralen. Het occultisme leert ons dat de mensheid is verdeeld in zeven verschillende groepen met hun onderverdelingen, verstandelijke, geestelijke en stoffelijke (GL 1, p. [573]).

Onderzoek naar de geschiedenis van de zeven stralen in de religieuze geschriften zou een andere onderzoekslijn zijn. Echter, mijn interesse gedurende de afgelopen jaren en in dit artikel was gericht op het concept van de zeven stralen in de theosofische beweging en in de newagegroepen die later ontstonden. Blavatsky's geschriften zijn dus een duidelijk beginpunt. In een van haar meest expliciete citaten in dit verband schreef ze:

De ster waaronder een menselijk wezen wordt geboren, zal volgens de occulte leer, zal altijd zijn ster blijven, tijdens de hele cyclus van zijn incarnaties in één manvantara. Maar dit is niet zijn astrologische ster. Deze laatst genoemde heeft betrekking op en is verbonden met de persoonlijkheid, de eerste met de INDIVIDUALITEIT. De 'engel' van die ster of de Dhyani-Boeddha, zal, òf de leidende òf eenvoudig de aan het hoofd staande 'engel' zijn bij elke nieuwe wedergeboorte van de monade, die deel uitmaakt van zijn eigen essentie, hoewel zijn voertuig, de mens, voor eeuwig onbekend met dit feit kan blijven. De adepten hebben elk hun Dhyani-Boeddha, hun oudere 'tweeling-ziel', en zij kennen die en noemen haar 'vader-ziel' en 'vader-vuur'. Pas bij de laatste en hoogste inwijding echter vernemen zij dit, als zij van aangezicht tot aangezicht komen te staan tegenover het schitterende 'beeld' (GL 1 p. [573]).

Uit dit en andere citaten kunnen we concluderen dat de stralen gerelateerd zijn aan onze verbinding met één van de zeven spirituele oervoorouders, met wie we iets van onze essentie delen. Ze suggereert ook dat het vaak voorkomt dat mensen onwetend blijven van de identiteit van hun straal en dat deze pas geopenbaard wordt in de vergevorderde stadia van het spirituele pad, bij de allerhoogste inwijding van adepten. Hieruit kunnen we afleiden waarom Blavatsky hier niet dieper op ingaat in haar geschriften. Ze heeft niet uitgelegd wat de identiteit is van elk van de zeven stralen, mogelijk omdat dit soort kennis geheim was en misschien van weinig nut, tenzij de discipel ver gevorderde stadia van spirituele groei bereikt had.

Ze noemt het concept meerdere keren in haar geschriften, en gebruikt verschillende termen (engelen, stralen, sterren, geesten, Dhyani-Boeddha's of Chohans, lampen van vuur brandend voor de troon, enzovoort) waardoor het soms moeilijk is om zeker te zijn of ze het over de zeven stralen of een analoog idee heeft. Hoe dan ook, ze heeft ons er geen details over gegeven, en het lijkt erop dat het onderwerp gedurende enkele decennia versluierd bleef.

Er is echter reden om aan te nemen dat de zeven stralen een belangrijk leerstuk in de mondelinge traditie van de gevorderde studenten van de TS bleven. We kunnen er vermeldingen van vinden, bijvoorbeeld in de esoterische geschriften van T. Subba Row, een gevorderde leerling van de Meesters en tijdgenoot van Blavatsky. Die geschriften werden pas tientallen jaren na zijn dood gepubliceerd. In feite ondersteunt hij de bewering dat de zeven stralen gereserveerd werden voor gevorderde studenten, als hij schrijft:

De Stem komt plotseling tot je wanneer je het niet verwacht, en geeft je belangrijke aanwijzingen. Hij komt als iemand het adeptschap dicht genaderd is. Hij vertelt je de diepste aard van je eigen logos, wijst aan uit welke straal je afkomstig bent en

naar welke straal je op weg bent. Elke ingewijde moet zijn eigen straal ontdekken. Tot het moment waarop de Stem klinkt is de werkwijze voor iedereen dezelfde. De speciale aanwijzingen voor iedere afzonderlijke straal worden gegeven door de Stem (T. Subba Row blz. 534-535).

Door zijn beschrijving kunnen we andere geschriften associëren met het concept van de zeven stralen, zoals *Licht op het Pad*, gepubliceerd in 1885. In het twintigste aforisme wordt gezegd: *Zoek hem (de weg) door uw ziel diep te doen nederbuigen voor de zacht stralende ster die in uw binnenste brandt. Gestadig terwijl gij gadeslaat en aanbidt zal het licht sterker worden, dan zult ge weten dat gij het begin van de weg hebt gevonden* en in het commentaar: *Als ge het begin van de weg hebt gevonden zal de ster van uw ziel zijn licht tonen.*

Als je deze uitleg overdenkt, wordt duidelijk waarom de leer van de zeven stralen niet werd gepubliceerd. Deze wordt pas relevant op een specifiek moment van de spirituele reis dat waarschijnlijk te ver is voor het grootste deel van de mensheid. Als het zich manifesteert, zal de discipel beginnen aan het stadium waarin duidelijkere aanwijzingen van binnenuit komen in plaats van uit boeken; in die zin zou het verder uitwerken van de materie in boeken zinloos zijn. Voor zover ik nu heb onderzocht lijken de details voor het negentiende eeuwse publiek verborgen te zijn gebleven.

Ik veronderstelde dat Ernest Wood's boek uit 1925 het eerste was dat de details van deze zaak uitlegde, maar ik had het mis. Toen ik bibliothecaris was van de Nottingham Lodge van de Engelse sectie, kwam ik een merkwaardig boek tegen, *The Seven Rays of Development*, geschreven door Arthur H. Ward in 1910 en uitgegeven door The Theosophical Publishing Society in Londen. Het is het eerste openbare geschrift dat ik ken dat één voor één de zeven stralen verklaart, en een versie presenteert die ons doet denken aan de beschrijvingen die enkele decennia later populair werden.

Achtereenvolgens werden de stralen benoemd als die van (1) kracht, (2) genezing, (3) actie, (4) toewijding, (5) kennis, (6) verbeeldingskracht en (7) discipelschap. De lezer die hiermee bekend is, zal de verschillen met wat tegenwoordig algemeen bekend is herkennen, maar er zijn genoeg overeenkomsten om te zien dat beide versies verwant zijn. Ik heb geen idee hoeveel impact dit beknopte boek van Ward had in zijn tijd, en geen enkele theosoof met wie ik sprak lijkt ooit van het boek of de auteur ervan gehoord te hebben. Het meest intrigerend deel van het boek is echter de beschrijving van hoe de auteur toegang tot deze kennis verwierf. Hij zegt: *... verschillende vrienden en ikzelf, kwamen, onafhankelijk van elkaar, in communicatie met de andere kant, en verkregen interessante informatie met betrekking tot eerdere geboorten, toestanden na de dood, onze verschillende groeiwijzen, en dergelijke zaken. Veel van de ideeën die voorzichtig naar voren zijn gebracht in de volgende pagina's werden op deze manier verkregen, en mij is verteld in de loop van zo'n communicatie dat ik de kwestie van de stralen van ontwikkeling correct heb begrepen.* (Ward blz. 7-8)

Met andere woorden, de auteur beweert dat hij toegang verkreeg met paranormale middelen, terwijl elk van zijn vrienden die onafhankelijk van elkaar onderzoek deden, later een bevestiging ontvingen of de verkregen informatie correct was. De discipel

onderzoekt een zaak met haar of zijn intuïtie, en de meester bevestigt. Deze methode van occult leren is niet nieuw in de TS. Een eerdere episode met dezelfde methode is te zien toen een van de Meesters aan A.P. Sinnett schreef: *Al ben ik verplicht op vele punten informatie achter te houden, toch zal het, als u een van de problemen zelf mocht uitwerken, mijn plicht zijn u dat te zeggen.* (ML, nr. 14). Met andere woorden, zodra de zoeker erin slaagt om zelf wat occulte kennis uit te werken, mag de Meester de ontdekking bevestigen. Dit detail van Wards introductie zou onopgemerkt blijven, maar het is opmerkelijk omdat een soortgelijke episode in een ander boek, vijftien jaar later in 1925, zou worden gerapporteerd.

Er is echter nóg een ander boek van vóór 1925 vermeldenswaard. De beroemde theosoof Alice Bailey, publiceerde in 1922 *Brieven over occulte meditatie*. Naar haar zeggen ontving zij de brieven, geschreven door de mysterieuze Tibetaanse Meester die gewoonlijk geïdentificeerd wordt als Djwal Khul, tussen 1919 en 1920. Volgens zijn meditatie-instructies zou de straal van elk persoon in aanmerking worden genomen bij het vaststellen van zijn beoefening. Hoewel in zijn brieven de beschrijving van elke straal maar kort is, kunnen we er de definities in vinden die later populair zouden worden. De stralen waren respectievelijk verbonden met (1) macht, (2) liefde-wijsheid, (3) intelligente activiteit, of aanpassingsvermogen, (4) harmonie, (5) concrete kennis, (6) toewijding en (7) ceremoniële magie. Alice Bailey zou in de jaren negentiendertig en -veertig uitgebreid schrijven over dezelfde versie van de zeven stralen.

De zeven stralen zoals beschreven door Bailey en haar leraar zijn vandaag misschien wel de meest bekende versies. Ze zijn iconisch met een betekenisvol verschil wanneer men ze vergelijkt met eerdere geschriften. Hoewel in de citaten uit de negentiende eeuw de zeven stralen geheim zijn en geserveerd voor een bepaald en vrij vergevorderd stadium van het spirituele pad, werden in de twintigste eeuw de stralen een toegankelijker begrip. Ze waren verbonden met temperamenten en persoonlijkheidskenmerken, en werden een hulpmiddel voor gewone zoekers om zelfkennis te verkrijgen, zowel in een alledaags perspectief als in spirituele voortgang. Het helpt iemand om zijn eigen missie in dit leven te begrijpen enzovoort.

Rond dezelfde tijd vonden in India en Australië interessante gebeurtenissen plaats. Het precieze jaar werd niet genoemd, maar Charles W. Leadbeater beschreef in zijn boek uit 1925, *De Meesters en het Pad: De heer Cooper-Oakley en ik en een hindoebroeder zaten in de allereerste dagen in Adyar op het dak te praten, ... en daar kwam plotseling de Meester Djwal Kul naar ons toe, die op dat moment de belangrijkste leerling van de Meester Koot Hoomi was ... Die dag kwam de kwestie van de stralen ter sprake. De heer Cooper-Oakley zei op zijn karakteristieke manier: 'Oh, alstublieft, Meester, wilt u ons alles over de stralen vertellen?' Er was een twinkeling in de ogen van onze leraar toen hij zei: 'Nou, ik kan je er niet alles over vertellen voordat je een zeer hoge inwijding hebt bereikt. Wil je aannemen wat ik je kan vertellen, dat maar een deel en onvermijdelijk misleidend zal zijn, of wil je wachten tot je alles te horen krijgt?'... Hij zei: 'Ik kan u niet meer zeggen dan dat, want ik ben gebonden door zekere beloften; maar als uw intuïtie meer te weten kan komen zal ik u vertellen of het juist is' (blz. 228–229).*

Volgens hem was de informatie die de Meester gaf de tabel beschikbaar gesteld in zijn boek, waarin voor elke straal een algemeen kenmerk, een karakteristieke magie en religie wordt beschreven. Leadbeater geeft toe dat hij de mysterieuze tabel niet helemaal kon begrijpen, zoals de Meester voorspelde. Het is opmerkelijk dat hetzelfde patroon beschreven door Ward met betrekking tot de methode van occult leren gebaseerd op intuïtie en bevestiging van een meester, evenals de aanduiding van Meester Djwal Kul als de bron van de kennis, overeenkomen met de beweringen van Bailey.

De autobiografie van Ernest Wood speelt een sleutelrol bij het begrijpen van deze periode. Wood was een toegewijde theosoof, heel dicht bij Annie Besant en Charles Leadbeater. Hij hielp hen gewoonlijk hun boeken te editen. Tijdens het schrijven van *De Meesters en het Pad* was Wood in Australië om Leadbeater te helpen, en hij beweert dat hij ongeveer de helft van dit boek zelf heeft geschreven. Volgens zijn autobiografie was Leadbeater, terwijl ze het boek schreven, verrast door Wood's kennis over het mysterieuze thema van de zeven stralen. Wood zei: *Hij was zeer verbaasd en vroeg mij waar ik deze kennis van een nogal obscuur onderwerp had opgedaan. Ik vertelde hem dat ik, voordat ik India verliet, af en toe wat mij inwendige communicaties leken ontving over het onderwerp van de stralen of menstypen. Soms was er een stem, maar over het algemeen werden ideeën als het ware in mijn gedachten geschoven, duidelijk met het gevoel van de aanwezigheid van een andere intelligentie dan de mijne. Op deze manier had ik een hoeveelheid aantekeningen over het onderwerp verzameld....*

Op een late avond, terwijl ik op reis was in een verder leeg rijtuig op de verhoogde spoorlijn in Chicago... zag ik, of dacht dat ik zag, daar de Meester staan; en hij zei: 'Maak je geen zorgen over die informatie over de stralen. Het is helemaal juist. Ik gaf het aan jou.' Toen ik dit aan bisschop Leadbeater vertelde, zei hij: 'Nou, we zullen niets meer aan mijn werk doen totdat je zelf een boek over de zeven stralen hebt geschreven' (blz. 290-291).

Als we overwegen, voor de bespreking van dit artikel, dat Arthur Ward de eerste gedetailleerde versie van de zeven stralen schreef die toegankelijk was voor het brede publiek, en Alice Bailey de tweede, zouden we kunnen zeggen dat Ernest Wood de derde heeft gepubliceerd. Zijn uiteenzetting van het thema, sterk geworteld in zijn kennis over het hindoeïsme, kan worden samengevat met het hoofdkenmerk en de werking van iedere straal in de samenleving respectievelijk: (1) vrijheid (bestuur), (2) eenheid (filantropie), (3) begrip (filosofie), (4) harmonie (interpretatie), (5) waarheid (wetenschap), (6) goedheid (religie), en (7) schoonheid (kunst). Persoonlijk waardeer ik Wood's versie. Zijn versie motiveerde me zelfs om het onderzoek naar de geschiedenis van de zeven stralen te ondernemen, om de lezing te maken aanvankelijk gepresenteerd in Nottingham Lodge (VK) in 2014 en later in verschillende steden in Brazilië, evenals tot het schrijven van dit artikel.

Het concept van de zeven stralen beschreven door de moderne theosofische beweging beïnvloedde verschillende groeperingen. Gedurende de twintigste eeuw beschreven andere schrijvers hun eigen variaties van de zeven stralen, zowel in de

context van de TS als andere. Met betrekking tot de laatste zijn er auteurs zoals Guy Ballard, leider van de *IK BEN-beweging* die in de jaren dertig ontstond rond het idee van de geascendeerde meesters. In dezelfde richting stichtte Geraldine Innocence in 1951 de *Bridge to Freedom-beweging*, en Mark en Elizabeth Prophet stichtten de *Summit Lighthouse* in 1958.

Dit zijn drie voorbeelden van new age-bewegingen die het theosofische concept van de zeven stralen als een basisstructuur voor hun leer gebruiken. Naast de psychologische en spirituele dimensies, beschreven de leringen van deze groepen typisch veel verheven spirituele wezens, en de zeven stralen spelen een sleutelrol om hen in te delen in een geordende hiërarchie. De kleuren van elke straal, iets wat Ernest Wood en eerdere versies hadden genegeerd, werden zeer relevant; hoewel de kleuren variëren afhankelijk van de auteur. Voor de reikwijdte van dit artikel kunnen de beschrijvingen van de stralen in genoemde en andere new age-groepen worden samengevat als de vierde versie van de zeven stralen.

Een van de meest relevante latere geschriften verbonden aan de TS over dit onderwerp was het boek van Geoffrey Hodson, *De zeven menselijke temperamenten*, uitgegeven in 1952. Zijn compacte boek maakt de zaak zeer toegankelijk, met de nadruk op de psychologische implicaties van de stralen in plaats van de esoterische toon die we kunnen vinden in de vroege geschriften. Hodson biedt een zeer gedetailleerde tabel van overeenkomsten en in zijn geschriften kan men zien dat hij ook geïnspireerd werd door de tabel die naar verluidt door Meester Djwal Kul aan Leadbeater werd geven. Dit kan worden geconcludeerd door bijvoorbeeld zijn overeenkomsten tussen stralen en religies te analyseren.

Men zou echter kunnen stellen dat Hodsons systeem als geheel meer lijkt op dat van Bailey dan dat van Wood. Vreemd genoeg noemt Hodson vluchtig een paar auteurs als de bronnen van de leringen die hij uitlegt, waaronder Blavatsky, Leadbeater, George Arundale, C. Jinarâjadâsa en *De Mahatma Brieven aan A.P. Sinnett*. Echter hij citeert noch Ernest Wood noch Alice Bailey. Hypothetisch heeft Hodson misschien de nadruk willen leggen op leden die destijds meer werden geaccepteerd in de TS. Alice Bailey creëerde haar eigen *Arcane School* en Ernest Wood werd behoorlijk kritisch over de verwachtingen rondom J. Krishnamurti in de jaren 1920. Hij verliet de TS nadat hij in 1934 de verkiezing voor International President verloor.

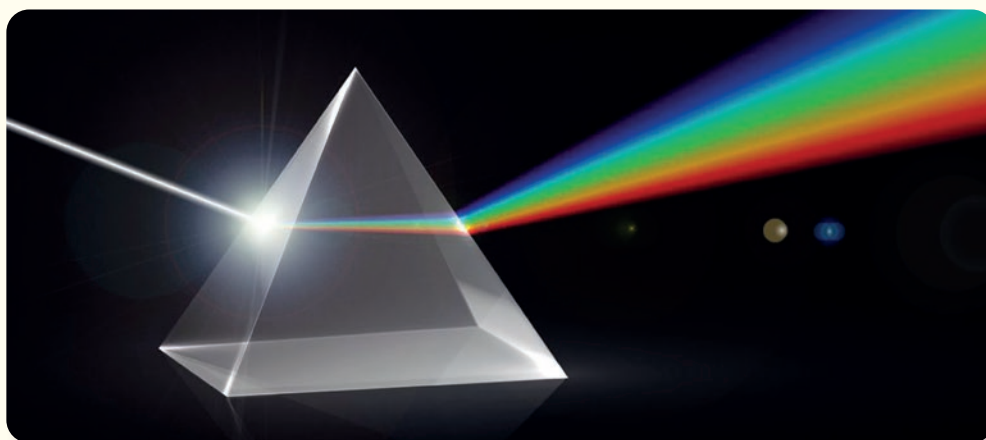
In dit artikel schetste ik mijn eigen historisch onderzoek naar de zeven stralen. Het is zeker beperkt tot het materiaal dat ik kon vinden. In plaats van aan te nemen dat dit de volledige geschiedenis is, moet deze studie worden opgevat als een uitnodiging aan de lezer om na te denken over de intrigerende episodes rond het concept, misschien om iemand aan te moedigen om te geloven dat er nog steeds occulte lagen zijn in het concept van de zeven stralen, en om je af te vragen wat de waarheid is achter de woorden. Hopelijk staan mijn historische aantekeningen de lezer toe om te zien hoe het concept van de zeven stralen dat in de negentiende eeuw begon vanuit een mysterieus begrip voor gevorderde studenten een sleutelbegrip werd in de theosofische beweging en New Age-groepen in de twintigste eeuw, met veel toepassingen, zowel psychologisch als in het begrijpen van de hiërarchieën van wezens. Geschiedenis,

zou je kunnen stellen, is een krachtig instrument om onderscheidingsvermogen te ontwikkelen.

Eindnoten

1. Ernest Wood. *The Seven Rays*. The Theosophical Publishing House (TPH), Wheaton, Ill., USA, 4th Quest Book Printing, 1989.
2. Ernest Wood. *Is This Theosophy?* Kessinger Publishing's Rare Reprints, originally published in 1936.
3. H. P. Blavatsky. *De Geheime Leer*. Vol. 1: Cosmogenezis.
4. T. Subba Row. *Esoteric Writings*. TPH, Adyar, Chennai, 1st ed., 1951, 2nd ed. 2002.
5. Mabel Collins. *Licht op het Pad*. In: *Drie Wegen, één Pad* Uitgeverij van de TVN 2006.
6. Arthur H. Ward. *The Seven Rays of Development*. Theosophical Publishing Society in London, 1910.
7. A. Trevor Barker *The Mahatma Brieven aan A. P. Sinnett*.
8. Alice Bailey. *Brieven over Occulte Meditatie*. Lucis Publishing Company.
9. Charles W. Leadbeater. *The Masters and the Path*. TPH, Adyar, Chennai, 3rd ed., 2011.
10. Geoffrey Hodson. *The Seven Human Temperaments*. Quest Books, 7th ed., 1977.

Vertaling Marianne Plokker

TVN-leden dat het stoffelijk lichaam hebben afgelegd

Op 6 december 2021 is de heer C.J. Meijer uit Middelburg overgegaan.
Hij was 96 jaar en lid sinds 1955.

Op 23 december 2021 is de heer C. Marintsis uit Amsterdam overgegaan.
Hij was 75 jaar en lid sinds 2018.

Moge onze liefde en dankbaarheid hen begeleiden op hun verdere zielereis.

Activiteitenagenda

Agenda loges en centra

Maart 2022

Amersfoort

14 - ma Studiemiddag

21 - ma Meditatie/Genezingsdienst

Amsterdam

26 - za *The Book of Life* (J. Krishnamurti), dialoog,
Javier Gomez Rodriguez, 10.30

Arnhem

16 - wo Gespreksgroep

21 - ma Mindfulness meditatie (6) Ineke Vrolijk

28 - ma Studiegroep 'De mystieke weg van Plato' (6)

30 - wo Gespreksgroep

Den Haag

14 - ma **ZOOM** *De Ziel in de wereld waarnemen*,
lezing Rico Sneller

23 - do **ZOOM** Helende kring Marijke Trouw

28 - ma **ZOOM** *Illusies van de Ziel*, lezing,
Rico Sneller

30 - wo De Loge Den Haag bestaat 125 jaar
(voor loge leden)

Naarden

20 - zo Kennismaking met Theosofie

Nijmegen

17 - do **Online** leesgroep "op de drempel van het
heilige Pad" van Joy Mills
Studie: Pauline van Tol

23 - wo **Online** *Tarot cursus voor beginners*
o.l.v. Jose Swart

24 - do **Online** *Tetraktys filosofiegroep*
Studiegroep o.l.v. Jose Swart

27 - zo *Het proces van zelf-transformatie*
gespreksgroep o.l.v. Willy Lammers

Roermond

20 - zo Studiegroep voor gevorderden n.a.v. het
boek *Bron van het occultisme*, bijpassende
artikelen, *de stem van de stilte* en het boekje
broederschap, 10.00-11.30

31 - do **ZOOM** Studiegroepje voor beginners.
Belangrijke basisthema's worden in alle rust
uitvoerig besproken aan de hand van
passende boekjes. 20.00- 21.15

Rotterdam

22 - di "*Bhagavad Gita*" deel 8 van 18,
Eric Jagernath

29 - di *De kracht en eenvoud van éénzijn*,
kenmerken van het "nieuwe bewustzijn",
Guido Lamot

Utrecht

18 - vr Studie Het Tibetaanse boek van
Leven en Sterven, 13.00-15:00.
ZOOM *De yoga Sutra's van Patanjali*,
lezing, Jose van der Loop, 20.00

21 - ma Raja Yoga, Ildiko Flesch

25 - vr Meditatiegroep, Wouter van Beers

28 - ma Raja Yoga, Ildiko Flesch

Zeeland

20 - zo *De Geheime Leer*

Zwolle

22 - di *Het proces van Zelftransformatie-2*,
onderwerpen naar keuze

Verdere info zie de adressenlijst
achterin deze *Theosofia*, overige
info over NL bijeenkomsten
www.theosofie.nl/bijeenkomsten/loges/

Activiteitenagenda

Agenda loges en centra

April 2022

Amersfoort

- 11 - ma Studiemiddag
- 25 - ma Jaarvergadering

Amsterdam

- 9 - za *De Mahatma Brieven*, inleidende gespreksgroep, 11.00
- 9 - za ALV Loge Amsterdam en evaluatie over 2021-2022, ledenbijeenkomst, 14.00
- 23 - za *The Book of Life* (J. Krishnamurti), dialoog, Javier Gomez Rodriguez, 10.30

Arnhem

- 4 - ma Studiegroep '*Geheime Leer Deel 1 (8)*', Ineke Vrolijk
- 11 - ma Mindfulness meditatie (7) Ineke Vrolijk
- 13 - wo **Zoom** - Studiegroep '*Geheime Leer Deel 1 (8)*', Ineke Vrolijk
- 13 - wo Gespreksgroep
- 25 - ma Studiegroep '*De mystieke weg van Plato*' (7)
- 28 - do Gespreksgroep

Den Haag

- 9 - za **ZOOM** *Meditatie Stem van de Stilte*, meditatiegroep, Ineke Vrolijk
- 9 - za **ZOOM** Geheime Leer voor gevorderden', Ineke Vrolijk
- 20 - wo **ZOOM** Helende kring Marijke Trouw
- 25 - ma Gespreksavond Victor van Bijlert & Wim Leys o.l.v. Jan Willem Renssen

Naarden

- 2 - za Zelf-transformatie
- 3 - zo Centrale Groep
- 20 - wo Meditatiegroep
- 30 - za Zelf-transformatie

Nijmegen

- 6 - wo **Online Tarot cursus voor beginners** o.l.v. Jose Swart
- 14 - do Leesgroep "*op de drempel van het heilige Pad*" van Joy Mills
Studie: Pauline van Tol
- 20 - wo **Online Tarot cursus voor beginners** o.l.v. Jose Swart
- 21 - do **Online Tetraktys filosofiegroep**
Studiegroep o.l.v. Jose Swart
- 28 - do Leesgroep "*op de drempel van het heilige Pad*" van Joy Mills
Studie: Pauline van Tol

Roermond

- 3 - zo **Zoom** Groep innerlijke ontwikkeling: We volgen de fluisteringen van de ziel, bespreken met elkaar wat we daarbij tegenkomen en laten ons inspireren door het boek "*Het pad van leerlingenschap*" van Annie Besant, 10.00-11.30
- 17 - zo Studiegroep voor gevorderden n.a.v. het boek *Bron van het occultisme*, bijpassende artikelen, *de stem van de stilte* en het boekje *broederschap*, 10.00-11.30
- 28 - do **Zoom** Studiegroepje voor beginners. Belangrijke basisthema's worden in alle rust uitvoerig besproken aan de hand van passende boekjes. 20.00- 21.15

Rotterdam

- 5 - di Rondetafelgesprek
- 12 - di *Het Edele achtvoudige pad*, Ineke Vrolijk
- 19 - di *Ken U zelf*, Loek Dullaart
- 26 - di "*Bhagavad Gita*" deel 9 van 18, Eric Jagernath

Utrecht

- 1 - vr **Zoom**: Studie *De Geheime Leer*, door Ineke Vrolijk, 13.30-15.30
- 1 - vr *De reis van de ziel*, Lezing Guido Lamot, 20:00
- 4 - ma Raja Yoga, Ildiko Flesch
- 5 - di Open huis, Willem van Gaalen
- 8 - vr Meditatiegroep, Wouter van Beers
- 11 - ma Raja Yoga, Ildiko Flesch
- 15 - vr Studie Het Tibetaanse boek van Leven en Sterven, 13.00-15:00
Healing Circle Meditation, en *Theosofie in de praktijk*
Lezing, Alice Bouwland, 20.00
- 18 - ma Raja Yoga, Ildiko Flesch
- 22 - vr Meditatiegroep, Wouter van Beers
- 25 - ma Raja Yoga, Ildiko Flesch

Zeeland

- 3 - zo *Theosofie en de Wereldreligies: Advaita Vedanta*
- 24 - zo *De Geheime Leer*

Zwolle

- 12 - di Powell 5: The mental plane, *Devachan Vierde hemelgebied Bewoners mentale gebied Akasha-kronieken Healing circle-meditatie*, Alice Bouwman
- 26 - di *Het proces van Zelftransformatie-3*, onderwerpen naar keuze

Activiteitenagenda

Agenda loges en centra

Mei 2022

Amersfoort

9 - ma Witte Lotusdag

Amsterdam

7 - za *De Geheime Leer. Deel I*,
inleidende gespreksgroep, 11.00

9 - za Witte Lotusdag,
ledenbijeenkomst, 14.00

21 - za *The Book of Life* (J. Krishnamurti), dialoog,
Javier Gomez Rodriguez, 10.30

Arnhem

2 - ma Studiegroep '*Geheime Leer Deel 1 (9)*,
Ineke Vrolijk

9 - ma **Zoom** - Studiegroep *Gevallen Engelen*
door Sandra van Dalen (3)

11 - wo Gespreksgroep

11 - wo **Zoom** - Studiegroep '*Geheime Leer Deel 1 (9)*,
Ineke Vrolijk

16 - ma Mindfulness meditatie (8) Ineke Vrolijk

23 - ma Studiegroep '*De mystieke weg van Plato*' (8)

25 - wo Gespreksgroep

30 - ma **Zoom** - Studiegroep *Gevallen Engelen*
door Sandra van Dalen (4)

Den Haag

2 - ma Witte Lotusdag (08-05-1891)

9 - ma 'Kosmogrammen in relatie met de zeven lagen
van bewustzijn en de heilige geometrie'
Hanneke Lagache

11 - wo *Beginnelsen van de Esoterische Filosofie*
G. de Purucker, studiegroep

14 - za **Zoom Meditatie Stem van de Stilte**,
meditatiegroep, Ineke Vrolijk

14 - za **Zoom** Geheime Leer voor gevorderden'
Ineke Vrolijk

18 - wo **Zoom** Helende kring Marijke Trouw

23 - ma 'Kosmogrammen in relatie met de zeven lagen
van bewustzijn en de heilige geometrie'
Hanneke Lagache

Naarden

1 - zo Centrale Groep

8 - zo Kennismaking met Theosofie

14 - za Meditatiegroep

28 - za Meditatiegroep

Nijmegen

4 - wo **Online Tarot cursus voor beginners**
o.l.v. Jose Swart

12 - do Leesgroep "*op de drempel van het
heilige Pad*" van Joy Mills
Studie: Pauline van Tol

18 - wo **Online Tarot cursus voor beginners**
o.l.v. Jose Swart

19 - do **Online Tetraktys filosofiegroep**
Studiegroep o.l.v. Jose Swart

Nijmegen (vervolg)

26 - do Leesgroep "*op de drempel van het
heilige Pad*" van Joy Mills
Studie: Pauline van Tol

Roermond

1 - zo **Zoom** Groep innerlijke ontwikkeling:
We volgen de fluisteringen van de ziel,
bespreken met elkaar wat we daarbij tegen-
komen en laten ons inspireren door het boek
"*Het pad van leerlingschap*" van
Annie Besant, 10.00-11.30

15 - zo Studiegroep voor gevorderden n.a.v. het
boek *Bron van het occultisme*, bijpassende
artikelen, *de stem van de stilte* en het boekje
broederschap, 10.00-11.30

29 - zo **Zoom** Groep innerlijke ontwikkeling:
We volgen de fluisteringen van de ziel,
bespreken met elkaar wat we daarbij tegen-
komen en laten ons inspireren door het boek
"*Het pad van leerlingschap*" van
Annie Besant, 10.00-11.30

Rotterdam

3 - di Witte-Lotus-Dag

10 - di *Het Edele achtvoudige pad*, Ineke Vrolijk

17 - di *Ken U zelf*, Sabine van Osta

24 - di "*Bhagavad Gita*" deel 10 van 18,
Eric Jagernath

31 - di *De 2e of geestelijke geboorte*,
Peter Kampschuur

Utrecht

3 - di Open huis, Willem van Gaalen

6 - vr **Zoom**: Studie *De Geheime Leer*,
door Ineke Vrolijk

9 - ma Raja Yoga, Ildiko Flesch

13 - vr Meditatiegroep, Wouter van Beers

15 - zo Viering Wesak en Witte Lotus,
Besloten bijeenkomst

16 - ma Raja Yoga, Ildiko Flesch

20 - vr Studie Het Tibetaanse boek van
Leven en Sterven, 13.00-15:00

Genezingsmeditatie,
Frans Saekan en Martie Velthuis, 20.00

23 - ma Raja Yoga, Ildiko Flesch

22 - vr Meditatiegroep, Wouter van Beers

25 - ma Raja Yoga, Ildiko Flesch

27 - vr Meditatiegroep, Wouter van Beers

30 - ma Raja Yoga, Ildiko Flesch

Zeeland

1 - zo *Theosofie en de Wereldreligies*:
Sikhs

15 - zo *De Geheime Leer*

Zwolle

10 - di Witte Lotusdag

Sluiting van het werkjaar o.a. met stukjes uit:
De Stem van de Stilte, *Licht van Azië* en de
Bhagavad Gita.

Activiteitenagenda

Agenda loges en centra

Juni 2022

Arnhem

- 8 - wo Gespreksgroep
- 8 - wo **Zoom**-Studiegroep 'Geheime Leer Deel 1 (10), Ineke Vrolijk
- 13 - ma Studiegroep 'Geheime Leer Deel 1 (10), Ineke Vrolijk
- 20 - ma Mindfulness meditatie (9) Ineke Vrolijk
- 27 - ma Studiegroep 'De mystieke weg van Plato' (9)

Den Haag

- 8 - wo *Beginnelsen van de Esoterische Filosofie* G. de Purucker, studiegroep
- 11 - za **ZOOM Meditatie Stem van de Stilte**, meditatiegroep, Ineke Vrolijk
- 11 - za **ZOOM Geheime Leer voor gevorderden'** Ineke Vrolijk
- 13 - ma Sluiting van het seizoen
- 17 - vr De Loge Den Haag bestaat 125 jaar
- 22 - wo **ZOOM** Helende kring Marijke Trouw

Naarden

- 12 - zo Zelf-transformatie Groep
- 25 - za Meditatiegroep

Nijmegen

- 9 - do Leesgroep "op de drempel van het heilige Pad" van Joy Mills
Studie: Pauline van Tol

Roermond

- 2 - do **Zoom** Studiegroepje voor beginners. Belangrijke basisthema's worden in alle rust uitvoerig besproken aan de hand van passende boekjes. 20.00- 21.15
- 12 - zo Studiegroep voor gevorderden n.a.v. het boek *Bron van het occultisme*, bijpassende artikelen, *de stem van de stilte* en het boekje *broederschap*, 10.00-11.30
- 26 - zo **Zoom** Groep innerlijke ontwikkeling: We volgen de fluisteringen van de ziel, bespreken met elkaar wat we daarbij tegenkomen en laten ons inspireren door het boek "Het pad van leerlingenschap" van Annie Besant, 10.00-11.30

Rotterdam

- 7 - di Rondetafelgesprek
- 14 - di *Het Edele achtvoudige pad*, Ineke Vrolijk
- 21 - di *Synergie tussen spiritualiteit, wetenschap, kunst, healing en natuur*, Guido Lamot
- 28 - di "Bhagavad Gita" deel 11 van 18, Eric Jagernath

Utrecht

- 3 - vr **Zoom**: Studie *De Geheime Leer*, door Ineke Vrolijk
- 7 - di Open huis, Willem van Gaalen
- 10 - vr Meditatiegroep, Wouter van Beers

Utrecht (vervolg)

- 13 - ma Raja Yoga, Ildiko Flesch
 - 17 - vr Studie Het Tibetaanse boek van Leven en Sterven
 - 17 - vr *Meditatie*, Marga Bakker.
 - 20 - ma Raja Yoga, Ildiko Flesch
 - 24 - vr Meditatiegroep, Wouter van Beers
 - 27 - ma Raja Yoga, Ildiko Flesch
- #### Zeeland
- 12 - zo *Theosofie en de Wereldreligies: slotbijeenkomst*
 - 15 - zo *De Geheime Leer: slotbijeenkomst*

Tweede voorjaarsdag ITC Naarden 2022

Is er leven na de dood? Een belangrijk onderwerp in de verschillende wijsheidstradities. Zijn dat antwoorden op onze onzekerheid in deze, wellicht zelfs angst? Zijn er concepten die ons aannemelijk overkomen, die ons een beeld geven van bewustzijnstoestanden na de dood? Kunnen we daarmee in contact komen? Zijn de tradities in deze in overeenstemming met ook recente ervaringen? Wat betekent dat voor ons leven nu? Een onderwerp dat veel vragen oproept.

Zaterdag 2 april 2022

"Het leven na de dood"

- Tussen dood en geboorte, een theosofische visie – Wim Leys
- Tibetaanse Overleveringen over Tussenstaten of Hiaten (bar do): Angstaanjagende Afgrond en Kans (*bar do'i phrang*) – Dr. Henk Blezer
- Ervaringen van contact met overleden dierbaren – Dr. Hans Gerding
- Het Wonder van de Geboorte – Christian Vandekerckhove

17 – 19 juni International Seminar op het ITC

"Exploring the Powers Latent in Humankind".

20 – 21 juni retreat met Trân-Thi-Kim-Diêu

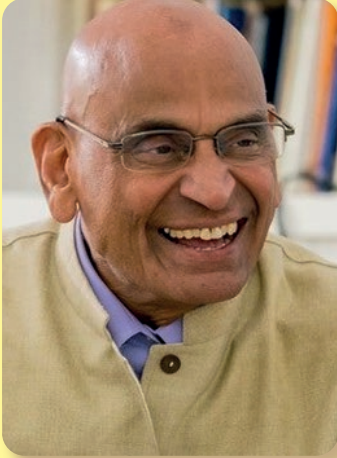
"Spiritual Powers in Humankind"

Zaterdag 1 oktober 2022

Latente Vermogens in de Mens Het Boven Natuurlijke

Zaterdag 11 december 2022

Derde dag over de dood *De Mystieke Dood*

Yoga en de toekomstige wetenschap van bewustzijn

Ravi Ravindra

Ravi Ravindra is emeritus hoogleraar natuurkunde aan de Dalhousie University in Halifax, Nova Scotia. Hij is de auteur van een aantal boeken, waaronder *The Pilgrim Soul: A Path to Transcending World Religions*; *The Gospel of John in the Light of Indian Mysticism*; en recent, *The Bhagavad Gita: A Guide to Navigating the Battle of Life*. Dit artikel verscheen in *Quest*, winter 2020.

*Wie ben ik? Waar komt deze wijdverbreide kosmische flux vandaan?
Dit moeten de wijzen ijverig onderzoeken,
Binnenkort - nee, nu.*

Mahopanishad 4.21

Ben ik in de eerste plaats een lichaam dat, als reactie op toevallige materiële krachten en wetten, denkvermogen met zowel zelfbewustzijn als bewustzijn van andere mensen en dingen heeft geproduceerd? Of ben ik in essentie iets anders, afwisselend genoemd *geest, ziel, Zelf, Brahman, God, Boeddha-geest, de ware persoon*, iets dat zowel een lichaam als denkvermogen heeft aangenomen als een instrument voor handelen, liefde en vreugde in de wereld? Heeft het lichaam bewustzijn, of heeft bewustzijn het lichaam? Kan het lichaam bestaan zonder bewustzijn, en kan bewustzijn bestaan zonder lichaamsfuncties?

Het is duidelijk hoe yoga en andere spirituele disciplines deze vragen beantwoorden. Eén van de fundamentele stellingen in yoga is dat de ware kenner niet het verstand is. De echte kenner, *purusha*, de 'ware persoon', weet via het denken, niet door middel van het denkvermogen (zie Ravindra, *Yoga*). Zoals William Blake schreef: *Ik zie het niet met de ogen maar via de ogen*.

Het gaat om een hiërarchie van niveaus van zijn, en daarmee van bewustzijn binnen een persoon, maar ook om de aard, het wezen van die persoon. Daarom ziet iedere spirituele traditie *Wie ben ik?* als de fundamentele menselijke vraag. Zoals een hedendaagse zenmeester in Korea, Chulwoong Sunim, zei tegen mij: *'Wie ben ik?' is de meest essentiële en veelomvattende koan*.

Dit is ook een fundamentele vraag over de aard van de kosmos, want daar staan we niet los van. We kunnen ook niet zeker zijn van de aard en geldigheid van wat we weten over de kosmos zonder enige duidelijkheid over wat in ons weet en hoe het weet. De psalmist vraagt: *Als ik uw hemel zie, het werk van uw vingers, de maan en*

de sterren die u hebt gemaakt; wat is dan de sterveling dat u aan hem denkt? (Psalm 8:3-4).

De antwoorden van de hedendaagse wetenschap liggen aan de andere kant. Eén heuristisch principe in het bijzonder staat haaks op kennis van een radicaal ander en hoger kennisniveau. Dit concept wordt in de astronomie en kosmologie het Copernicaanse principe genoemd: het is het principe van gelijkvormigheid in de geologie en biologie. Het een heeft te maken met ruimte en het andere met tijd. Volgens het eerste is het universum een homogeen en isotroop geheel: dezelfde natuurkundige wetten werken overal. Het andere principe zegt in wezen dat dezelfde wetten en krachten die in het heden werken ook in het verleden hebben gewerkt.

Bijgevolg wordt aangenomen dat wetenschappelijke wetten universeel van toepassing zijn, in alle regionen van de ruimte en in alle tijden. Door deze stelling kunnen materialen en wetten op andere planeten en in andere sterrenstelsels in verleden en toekomst worden onderzocht op dezelfde manier als de wetten, materialen, en krachten die we nu op aarde kennen.

Geen van deze principes, hoe succesvol ze ook lijken vanuit een wetenschappelijk standpunt, heeft iets te zeggen over niveaus van bewustzijn (Ravindra, *Experience*). Maar zij hebben geleid tot een ontkenning van elk radicaal verschil, niet alleen op het gebied van ruimte en tijd, maar ook in termen van niveaus van zijn onder mensen. Ze sluiten ook op subtiële wijze uit dat men iets kan weten boven het niveau van het denken, door het uitsluiten van de analoge en symbolische denkwijzen volgens welke een volledig ontwikkeld persoon inwendig de verschillende niveaus van de externe kosmos zou kunnen spiegelen.

Een wetenschap van bewustzijn vereist getransformeerde wetenschappers

Toen antieke en middeleeuwse denkers in Europa, China en India in hun wetenschappen van alchemie, astronomie en kosmologie zeiden dat verschillende planeten verschillende vormen van materie en verschillende wetten hadden, bedoelden ze, tenminste gedeeltelijk, dat verschillende niveaus van zijn of bewustzijn aan verschillende wetten onderworpen zijn.

Vanuit dit perspectief kan een hoger bewustzijn niet worden begrepen in termen van, of door, een lager bewustzijn. De subtielere en hogere aspecten van de kosmos kunnen alleen begrepen worden door de subtielere en hogere niveaus in de mens. Ware kennis wordt verkregen door deelname van de kenner aan en versmelting met het object van studie, en de wetenschapper moet 'hoger' worden teneinde hogere dingen te begrijpen. Zoals de heilige Paulus zei: *Dingen van het denken kunnen door het denken worden begrepen; dingen van de geest door de geest*. De oude Indiase teksten zeggen dat iemand alleen door Brahman te worden Brahman kan kennen. De *Gandharva Tantra* zegt: *Niemand die zelf niet goddelijk is kan met succes goddelijkheid aanbidden*. Voor Parmenides en voor Plotinus zijn zijn en weten één en hetzelfde (Parmenides, Diels frag. 185; Plotinus, Enneaden, 6.9).

Dit heeft implicaties voor een toekomstige wetenschap van hoger bewustzijn die hoopt zich te kunnen verbinden met wat echt is. Zo'n wetenschap zou *esoterisch* moeten zijn, niet in de zin van een exclusief bezit van een bevoorrechte groep, maar sprekend over minder voor de hand liggende en subtielere kwaliteiten. Zo'n wetenschap zou zowel vereisen als assisteren bij de voorbereiding, integratie en afstemming van het lichaam, het denken en het hart van de wetenschappers, zodat ze in staat zouden zijn om deel te nemen aan de visie die wordt onthuld door hoger bewustzijn. In de treffende zin van Meister Eckhart, moet zo iemand verbonden en niet verward zijn. *Daar is het bewustzijn de drager van Waarheid en Gerechtigheid*, zegt Patanjali's *Yoga Soetra* (1,48-49; 2,15; 3,54).

Deze voorbereiding is nodig om het derde oog te openen, want de twee ogen die we kennen zijn niet geschikt voor de hogere visie. Het is pas het derde oog dat de verborgen zon kan zien, want, zoals Plotinus zegt: *Voor elk zien moet een oog worden meegebracht dat is aangepast aan wat gezien moet worden en er mee overeenkomt. Nooit heeft het oog de zon gezien, tenzij het eerst de zon gelijk is geworden, en nooit kan de ziel de Eerste Schoonheid zien, tenzij ze zelf schoon is* (Plotinus, *Enneaden*, 1.6.9).

De belangrijke les hier voor welke toekomstige wetenschap van het bewustzijn dan ook is het belang van kennis door overeenkomstigheid. We kunnen niet afgescheiden en afstandelijk blijven als we willen begrijpen. In plaats daarvan moeten we deel nemen en één zijn met wat we wensen te begrijpen. Aldus Meister Eckhart: *“Waarom herkent mijn oog de lucht, en waarom herkennen mijn voeten die niet? Omdat mijn oog meer verwant is aan hemel dan mijn voeten. Daarom moet mijn ziel goddelijk zijn wil zij God herkennen* (in Klostermaier, 533n.). Zo zegt ook Goethe:

*Als het oog niet gevoelig was voor de zon,
Kon het de zon niet waarnemen.
Als Gods eigen kracht niet binnenin ons lag,
Hoe kon het goddelijke ons betoveren?*

In het vrijwel universele traditionele idee van overeenkomst tussen het menselijke wezen en het heelal, de overeenkomst van microkosmos-macrokosmos, wordt gemakkelijk vergeten dat dit idee niet op ieder mens van toepassing is. Men zegt dat alleen de volledig ontwikkelde persoon (mahapurusha) de hele kosmos weerspiegelt. Zulke hoog ontwikkelde personen zijn zeer zeldzaam. Het idee van innerlijke niveaus van zijn (of van bewustzijn) staat absoluut centraal, net als de vraag 'Wat is een mens?' Het is moeilijk te geloven dat we concepten of instrumenten kunnen ontwikkelen vanuit lagere niveaus van bewustzijn zonder spirituele disciplines om het menselijk bewustzijn te transformeren.

Niettemin is er een alomtegenwoordige tegenzin om de noodzaak van een radicale transformatie te accepteren en om zich aan een spirituele discipline te onderwerpen. Zelfs wanneer het idee van transformatie enige aantrekkingskracht heeft, wenst men vaak getransformeerd te worden zonder te veranderen, zonder verzaking van wat men nu is, met een houding van 'Heer, red mij terwijl ik blijf zoals ik ben.'

Bovendien is het niet mogelijk om naar een hogere staat van bewustzijn te komen zonder in een hogere staat van *geweten* te raken. Het algemene wetenschappelijke vooroordeel neigt tot het bestuderen van verschillende niveaus van bewustzijn waarover vaak gesproken wordt in de Indiase tradities, en niet zozeer van verschillende niveaus van *geweten*, die meer in de bijbelse tradities worden uitgewerkt. Zonder begrip van niveaus van *geweten* is het moeilijk om Dantes *Goddelijke Komedie* te begrijpen. In veel talen, zoals Spaans, Frans en Sanskriet, is het woord voor *geweten* en *bewustzijn* hetzelfde. Dit feit alleen al zou ons moeten waarschuwen voor het mogelijk intieme verband tussen de twee. Het ontwaken van het *geweten* is de voelende voorbereiding voor een verhoging van het *bewustzijn*.

De toekomst was en is

Tijd heeft een andere zin en betekenis in verschillende bewustzijnstoestanden; een essentieel kenmerk van hoge bewustzijnsniveaus is een gevoel van tijdloosheid, of van gelijktijdigheid. De opmerkingen van Jezus Christus, *Het lam geslacht vanaf de grondlegging der wereld* (*Openbaring* 13:8), en *Eer Abraham was, ben ik* (*Johannes* 8:58) geeft de vrijheid van tijdsvolgorde aan die karakteristiek is voor hoge bewustzijnstoestanden. Dergelijke toestanden komen overeen met niveaus die 'eeuwig' zijn (wat niet hetzelfde is als 'eeuwigdurend': Ravindra en Murray). Volgens de *Yoga Sutra* (4:33) begint het idee van tijd als een volgorde als het bewustzijnsniveau uit zijn hoogste staat valt. Die hoogste staat, *kaivalya*, is er een van vrijheid, juist omdat men vrij is van de beperkingen van tijd.

Daarentegen bevinden alle wetenschappelijke metingen zich in het gebied van de tijd: anders zou men niet kunnen meten. Een wortelbetekenis van het sanskriet woord *maya* (meestal vertaald met *illusie*) is meten. Als het *Ware* is wat wordt waargenomen in de hoogste staat van bewustzijn, dan kan hetgeen dat gemeten kan worden onmogelijk echt zijn. Het *Ware* is onmetelijk, maar het kan worden geproefd, ervaren, genoten.

Als het gaat om het begrijpen van hoger bewustzijn hebben de openbaringen van de grote tradities niet alleen betrekking op het verleden. Natuurlijk, de teksten en mensen in die tradities stammen uit het verleden, maar hun belangrijkste aandachtspunt is het *Werkelijke*, *eeuwig* en *voor altijd*, niet in het verleden noch in de toekomst.

De universele eerste persoon

In onze pogingen om objectieve kennis te vinden (de grote aspiratie van de wetenschap, de yoga van het Westen), kunnen we de persoon niet elimineren. Wat in feite nodig is, is een verruiming van de persoonlijkheid, bevrijd van het louter persoonlijke en subjectieve, meer alomvattend. Om dit te begrijpen, moet men allesomvattend zijn, niet als een horizontale uitbreiding van steeds meer kennis, maar als een verticale transformatie, om deel te nemen aan de universele geest.

Om terug te komen op het openingsidee in dit artikel: hoewel het waar is dat wij mensen weten en denken, is de vraag *wat* of *wie* denkt. Tijdens een gesprek met J. Krishnamurti zei deze eenvoudig: *Weet u, meneer, het komt mij voor dat K helemaal niet denkt. Dat is vreemd. Hij kijkt alleen maar* (Ravindra, *Krishnamurti*, 77). Als K

een afkorting van Krishnamurti is, waar is Krishnamurti dan een afkorting van? Van de hele kosmos? Hij niet alleen, maar ieder van ons in potentie. Als dat zo is, ziet en weet men *via* het denken in plaats van *door middel van* het denken.

De yoga van het Oosten is gericht op de realisatie van de ‘universele eerste persoon’. Alleen een dergelijke persoon kan weten zonder tegenstelling en afscheiding, bevrijd van elke vorm van het verlangen om te controleren of te manipuleren. Dan houdt men van wat men weet.

Vertaling Marianne Plokker

Bronnen

Klostermaier, Klaus K. *A Survey of Hinduism*. 2d ed. Albany: State University of New York Press, 1994.

Ravindra, Ravi. ‘Experience and Experiment: A Critique of Modern Scientific Knowing.’ *Dalhousie Review* 55 (1975-76): 655-74. Reprinted as chapter 7 of Ravindra, ed., *Science and Spirit*. New York: Paragon House, 1991. *Krishnamurti: Two Birds on One Tree*. Wheaton: Quest, 1995. ‘Yoga: the Royal Path to Freedom’. In K. Sivaraman, ed., *Hindu Spirituality: Vedas through Vedanta*. New York: Crossroad, 1989, 177-91. Also included in Ravindra, *Yoga and the Teaching of Krishna*. Adyar: Theosophical Publishing House, 1997.

Ravindra, Ravi, and P. Murray. “Is the Eternal Everlasting?” *The Theosophist* 117 (1996): 140-46. Also included in Ravindra, *Yoga and the Teaching of Krishna*, Adyar: Theosophical Publishing House, 1997.

Het doel van het menselijk leven **Jiddu Krishnamurti**

Het leven bestaat uit dagelijkse gebeurtenissen die je kunt beheersen.
Je kunt ze begiftigen met originaliteit, hun grootsheid laten opbloeien
of je kunt ze vernietigen door gebrek aan inzicht.

De vormgeving van je leven en het begrip ervan behoren aan jou toe,
niet aan anderen.

Maar als je de leiding uit handen geeft,
kan het resultaat slechts bestaan uit ongeluk,
onderwerping aan een autoriteit die als een boom kan worden omgehakt
waarna de troostende schaduw zou kunnen verdwijnen.

Vanuit deze beperking van de waarheid, dit verraad, ontstaat angst in de geest en het hart van de mensen; angst voor goed en kwaad, angst voor strikte moraliteit, angst voor de hel. En al deze angsten zijn vermomd als geloof, want de mens wil getroost worden. Maar ik zeg jullie: vraag niet om troost en ga op zoek naar inzicht. Het streven naar troost legt het leven aan banden, inzicht bevrijdt het en vrijheid kan slechts door ervaring worden verkregen. Welke vorm van troost kan er bestaan buiten een duidelijk begrip van de waarheid? Wil je daar komen zonder strijd en zonder tranen? Dan heb je een spirituele geneesmiddelenhandelaar nodig, iemand die je remedies tegen de angst zal verkopen. Je zoekt je heil dan in de buitenwereld. Je bent bang om je zwakheid onder ogen te zien, bang om jezelf recht in de ogen te kijken en verplicht te zijn jezelf te overwinnen. Omdat jullie niet gewend zijn aan hoge pieken, grote eenzaamheid, isolement en het eeuwig leven, voelen jullie je verplicht je vrienden, je kwaliteiten, je kerken, je moraliteiten, je waardigheid, je banden, je rituelen en je godsdiensten met je mee te zeulen.

Op grote hoogten heb je hieraan geen enkele behoefte. In de schaduw van het heden is de mens vastgebonden, gevangen genomen en daardoor ontstaat zijn leed. Voor hem wordt het leven een constante strijd, een eindeloze discussie. Het doel van de mens is zich een weg te banen tussen het heden en het eeuwige. Ieder mens moet die tunnel, de directe toegangsweg tot de vervulling van het leven, graven. En deze weg ligt in jezelf. In deze tunnel kun je niet achteruit gaan, want vooruitgaande heb je alles wat je pad versperde achter je op een hoop gegooid. Je moet dus vooruit gaan, oftewel op zoek gaan naar de waarheid, of je moet blijven stilstaan. En zodra je je doel hebt bereikt en je alle verlangens, alle dorst naar ervaringen, je pijn en je strijd achter je hebt gelaten, verandert de moeite van het graven in extase.

Vertaling Saskia Campert

Uit *Le Lotus Bleu*, nr. 165, december 2000 (oorspronkelijk uit *By what Authority*, Sterkamp Ommen 1927)

Het is een komen en gaan

Wat is het stil in de kamer. Zonlicht valt gezeefd door de gordijnen heen. De geluiden van de buitenwereld dringen heel zacht door naar binnen.

Ik zit op mijn knieën weggedoken onder het hemeltje van het wiegje te kijken naar het prille wezentje dat daar zo vredig te slapen ligt.

Laat de luiken geloken zijn, wiegele wiegele wijne

En de stilte onverbroken zijn wiegele wiegele wee... zo zong de dichter.

Een nieuwgeboren mensenkind, een wondertje, zo rein en puur nog dat daar nu na een lange reis door verre oorden zijn bestemming heeft bereikt: dit plekje bij deze mensen op deze planeet aarde.

Nog volkomen onwetend van de wereld waarin het terecht is gekomen, onbeholpen, volkomen afhankelijk van anderen, maar ademend, de levensadem, in...uit...in...uit...

Adembenemend mooi is het, nog doordrongen van het aroma, de essentie van de wereld waar het uit afkomstig is dat hem als een aura omvangt.

Een ronde zoete serene geur hangt om hem heen, de geur van ongereptheid, van zuiverheid en oorspronkelijkheid.

Ik drink het met heel mijn wezen in.

Heel even gaan de ogen open, ogen die nog niets onderscheiden, geen vormen, geen kleuren, alleen licht, het licht van deze wereld.

Ik kijk in deze ogen, onpeilbaar diep zijn ze.

Ik ervaar daar een diepe aanwezigheid. De ademhaling, in...uit...in...uit...

Ik laat me erop meedrijven en voel me helemaal los komen van deze wereld.

Het is goed zo, het is mooi, het is vrede.

Dan plots verkramp het gezichtje, vuistjes worden gebald, armpjes maaien door de lucht en er komt een alles doordringend geschreeuw uit dit wezentje.

Een schreeuw om hulp: voedsel! Voedsel, nodig om aan de drang tot leven te voldoen; voedsel om de instrumenten op te bouwen voor het pad dat hij in deze wereld te gaan heeft, voor de lessen die hij te leren heeft, om zijn aandeel te kunnen leveren aan het leven.

Laag op laag zullen om hem heen gebouwd worden, onbevangingheid, oorspronkelijkheid, puurheid, ze zullen soms diep onder het oppervlak wegzakken. Contact ermee maken zal moeilijker worden.

En dan na een tijd de weg terug; gaandeweg de verloren onschuld en het vertrouwen terugwinnen. Met vallen en opstaan. Maar ook met een diepe vreugde over de herwonnen vergezichten. En het adembenemende perspectief.

Leef lief kind, leef het leven dat voor je ligt en leer je lessen.

Wat is het stil in de kamer, doodstil. Zonlicht valt gezeefd door de jaloezieën. De geluiden van de buitenwereld dringen nauwelijks door naar binnen. Ik zit op een stoel naast het bed van deze medemens, een wonder, die na een lange levensloop nu ligt te slapen, klaar om dit aardse te verlaten.

Oud en afgemat. Uitgeleefd. De instrumenten gedurende het leven opgebouwd zijn een voor een afgebroken.

Broos, een verweerd gebit, verslapt en rimpelig vel dat als een draperie langs het lichaam hangt; lopen, horen, praten, eten en drinken; kennis, status, studie aan de Sorbonne, Rome; allemaal verleden tijd.

Een muffe geur van verval hangt om haar heen. De geur van oude boeken met vergeelde bladzijden die al bij de eerste aanraking uit elkaar vallen. Het lichaam heeft zijn werk gedaan.

Wat nog overblijft is ademen: in...uit...in...uit...

Er hangt een ragfijne serene sfeer in de kamer, een niet te benoemen aanwezigheid. Ik laat me meevoeren door de ademhaling en kom helemaal los van de buitenwereld. Er is alleen maar die kamer met die ademhaling en die aanwezigheid. Ergens zwevend tussen het hier en het hiernamaals.

De ogen gaan even open. Ze zien niets. Ik kijk in een peilloze diepte en ervaar het in-wezen.

En weer ademen, in...uit...

Plotseling gaan de ogen wijd open, ze zien iets dat voor mij onzichtbaar is, daar, in die hoek, een vinger wijst, armen worden uitgestrekt: neem me mee!

Is het de engel die haar komt halen? In paradisum deducant te angeli.

Nog geeft het leven het niet op.

In...uit...in...uit...

Maar plots: ...de adem stokt; de adem stopt, wat overblijft is stilte, doodstille stilte. Het is voorbij, een mens is vertrokken. Naar andere, onaardse sferen. Om daar haar reis te vervolgen.

Ga maar mijn medemens, ga 'naar je lieve meester toe'. Je hebt je leven geleefd. Je hebt je sporen nagelaten.

Het lichaam blijft achter als een vreemd levenloos afgeworpen ding en wordt met de seconde meer een ding.

Het gaat terug in de kringloop der materie. Gedenk dat gij van stof zijt en tot stof zult wederkeren.

Langzaam en met moeite keer ik weer terug naar het leven van alledag, vervuld van een diep gevoel van ontzag voor dit grootse mysterie en dankbaarheid dat ik hiervan getuige heb mogen zijn.

Geboren worden en sterven, tegengesteld en toch zo hetzelfde, twee kanten van een medaille, het een kan niet zonder het andere, onlosmakelijk met elkaar verweven. Zo is het Leven één groot komen en gaan; mensen, planeten, heelallen worden geboren en verdwijnen weer.

De in- en uitademing van Brahman.

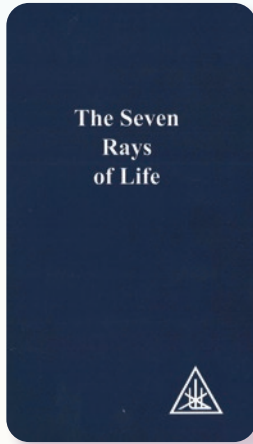
Marijke Ahsmann

Theosofische boekhandel Adyar

Tolstraat 154 - 1074 VM Amsterdam - Telefoon: 020 676 56 72

E-mail: books@theosofie.nl - Website: www.theosofie.nl

Open: woensdag t/m zaterdag van 13:00 - 17:00 uur

Alice Bailey

The Seven Rays of Life

365 bladzijden, softcover

Lucis Publishing Company, New York, 5e druk 2019

ISBN: 9780853301424 – prijs € 18,95

Volgens Alice Bailey zal een studie van de zeven stralen betekenen dat '... we een praktische analytische methode zullen hebben waarmee we tot een juist begrip van onszelf als bezielende entiteiten kunnen komen, en tot een wijzer begrip van onze medemensen. We zullen in staat zijn om verstandiger samen te werken met het Plan, wanneer het op een bepaald moment uitdrukking zoekt'.

Alice Bailey

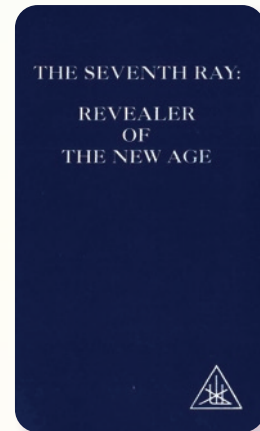
The Seventh Ray: Revealer of the New Age

228 bladzijden, softcover

Lucis Publishing Company, New York, 2e druk 2011

ISBN: 9780853301417 – prijs € 14,95

Vandaag functioneren twee stralen van groot vermogen tegelijkertijd: De Zevende Straal komt tot manifestatie en de zesde Straal valt langzaam uit. Zo lost de toekomst het verleden af. De Tibetaanse Meester Djwhal Khul stelt voor om alles te bestuderen wat hij had geschreven over de zevende Straal. Dit boek is een compilatie van de uitspraken die in de boeken die Djwhal Khul samen met Alice Bailey schreef, te vinden zijn.

Dalai Lama (XIVth)

The Opening of the Wisdom-Eye

And the History of the Advancement of Buddhadharma in Tibet

178 bladzijden, softcover

The Theosophical Publishing House, Adyar, 4e druk 2015

ISBN: 9788170591245 – prijs € 15,00

Dit belangrijke boek van de Dalai Lama geeft een authentiek verslag van de leerstellingen van het Tibetaans boeddhisme. Gehoopt wordt dat de publicatie ervan zal bijdragen aan een beter begrip van de Tibetaanse cultuur. Het grootste deel van het boek wordt voorafgegaan door een kort verslag van de verspreiding van het boeddhisme in Tibet. Het hele scala van boeddhistische leringen zoals die in Tibet worden beoefend, wordt met grote duidelijkheid, maar toch beknopt uiteengezet.

Oude wijsheid voor een nieuw tijdperk: theosofische vertalingen van hindoe geschriften

Michael Gomes

Michael Gomes is directeur van de Emily Sellon Memorial Library in New York.

Hij heeft acht boeken en talloze artikelen en monografieën over H.P. Blavatsky, theosofie en de Theosophical Society geschreven en hij werkt aan zijn negende.

Dit artikel verscheen in *Quest* 108: herfst 2020

Bij de oprichting in 1875 was het doel van de Theosophical Society (TS): *Het verzamelen en verspreiden van kennis van de wetten die het universum beheersen*. Het was geen poging om te herhalen wat al werd gedaan, maar om gebieden te onderzoeken die op dat moment onontgonnen waren. Toen het hoofdkantoor van de TS in de jaren 1880 in India werd gevestigd, begonnen de doelstellingen meer te lijken op hoe ze er nu uitzien. Alleen de tweede doelstelling was duidelijk anders dan nu: *Om de studie van Arische en andere oosterse literatuur, religies en wetenschappen te bevorderen en het belang ervan aan te tonen*. Dat bleef zo tijdens het leven van H.P. Blavatsky (HPB) en veranderde pas in 1896 in de huidige formulering: *Het aanmoedigen van de vergelijkende studie van godsdienst, wijsbegeerte en wetenschap*.

In haar *Sleutel tot de Theosofie* noemt Blavatsky het werk van de bibliotheek op het TS-hoofdkantoor in Adyar, India, en van plaatselijke afdelingen: het verzamelen van werken over oude filosofieën, tradities en legenden. Ze benadrukt ook de noodzaak om op basis van dit materiaal vertalingen, originele werken, uittreksels en commentaren beschikbaar te maken om de tweede doelstelling te helpen realiseren.

Theosofen zijn aan het werk gegaan om deze belofte na te komen en hebben een aantal originele vertalingen van hindoe geschriften gemaakt. Twee teksten kregen de meeste aandacht: de *Bhagavad Gita* en *De Yoga Sutra van Patanjali*.

De *Bhagavad Gita* maakt deel uit van het grote Indiase epos de *Mahabharata*. Het speelt zich af op een slagveld, terwijl twee grote clans zich voorbereiden op oorlog. In zijn totaliteit is de *Mahabharata* het verhaal van families die uiteengereten zijn, een koninkrijk verloren door één worp met een dobbelsteen, dappere helden en een terugkeer naar gerechtigheid. De *Gita* verschijnt in het zesde boek, in de vorm van een dialoog tussen de krijger Arjuna, die op het punt staat de wapens op te nemen tegen zijn neven, en zijn wagenman, Krishna. Los van het grotere verhaal wordt de tekst opgevat als een samenvatting van de hindoefilosofie en is uitgegroeid tot een wereldwijde bron van spirituele inspiratie.

De *Gita* was één van de eerste hindoe geschriften die in het Engels werden vertaald: een editie verscheen in 1785. De tekst was bekend bij de Duitse filosoof G.W.F. Hegel, die er commentaar op gaf. Hij was ook bekend bij de New England Transcendentalists: Henry David Thoreau noemt hem in *Walden*, gepubliceerd in 1854. In de jaren 1880 maakte Edwin Arnold een populaire versie met de titel *The Song Celestial (Het Lied des Heren)*.

Vertalingen door theosofen boden een ander perspectief en introduceerden de tekst bij een groter publiek. De sleutel was geleverd door het vooraanstaande Indiase lid T. Subba Row (1856-1890). In een reeks lezingen op de jaarlijkse Madras-Conventie van de TS in 1885 en 1886 suggereerde hij dat Arjuna de individuele ziel vertegenwoordigt, *de echte monade in de mens*, terwijl Krishna de Logos vertegenwoordigt, *de geest die komt om de mens te redden*. Gebruikmakend van deze allegorische benadering, beeldde Subba Row de *Gita* af als een werk van praktische begeleiding, waarmee hij aangaf dat *de menselijke monade zijn eigen strijd moet voeren, bijgestaan zodra hij het ware pad begint te betreden volgens zijn logos* (Subba Row, 2: 391). Deze lezingen werden afgedrukt in *The Theosophist* en in 1888 in boekvorm uitgegeven als *Discourses on the Bhagavad Gita (Verhandelingen over de Bhagavad Gita)*.

In die tijd hadden theosofen hun eigen vertaling van de *Gita*, door een jonge Bengaal genaamd Mohini Chatterji. Chatterji, die net als HPB, een leerling van de Mahatma's was, was in 1884 door haar meegenomen naar Europa. Hij reisde naar Amerika, waar hij in 1887 zijn vertaling maakte. Deze bevatte een uitgebreid commentaar, vaak ondersteund door talrijke verwijzingen naar het *Nieuwe Testament*. Chatterji zei dat de tekst het idee illustreerde dat *de menselijke natuur één is, God slechts één, en het pad naar verlossing, hoewel het er vele lijken, in werkelijkheid maar één is* (Chatterji, 276).

William Q. Judge's vertolking van de *Gita*, gepubliceerd in 1890, maakte gebruik van eerdere vertalingen. Het was een goedkoop boek op zakformaat, dat overall mee naartoe kon worden genomen. Judge merkte op: *De Gita verbeeldt de strijd die onvermijdelijk is zodra iemand in de menselijke familie besluit om zijn hogere natuur zijn leven te laten beheersen* (Judge, ix).

Judge's vertolking werd gevolgd door die van Annie Besant in 1895. Voor Besant was de grondtoon van de *Gita* gematigdheid en het *harmoniseren van alle bestanddelen van de mens, totdat ze trillen in perfecte afstemming met de Ene, het Allerhoogste Zelf* (Besant, viii). Een andere versie uitgegeven door Besant en de hindoe geleerde Bhagavan Das gaf de Sanskriettekst, een vrije Engelse weergave en een woord-voor-woordvertaling. Deze verscheen in 1905 en werd in 1926 herzien.

De vertalingen van Judge en Besant blijven in druk, maar andere theosofische pogingen kregen niet zo'n brede oplage. Charles Johnston, die in de Britse overheid in India had gediend en Sanskriet had gestudeerd, publiceerde zijn vertaling in 1908 in New York, en F.T. Brooks, die vooral herinnerd wordt als de mentor van de toekomstige staatsman Jawaharlal Nehru, publiceerde zijn vertaling in 1909 in India. Alfred E.S. Smythe, algemeen secretaris van de TS in Canada en een ervaren krantenredacteur,

bracht in 1937 een tekstkritische uitgave uit op basis van eerdere Engelse edities. Ernest Wood, die op het theosofische hoofdkwartier in India had gewerkt, publiceerde zijn vertaling in 1954.

De teksten verduidelijkten de verbanden en een schat aan theosofische commentaren verhelderden de boodschap van de *Bhagavad Gita*. Er is al melding gemaakt van de invloed van T. Subba Row. In 1893 publiceerde de Kumbakonamtak in Zuid-India *Thoughts on the Bhagavad Gita* (Gedachten over de Bhagavad Gita) door 'een Brahmaan FTS' (Fellow of the Theosophical Society) op basis van een reeks lezingen voor die groep. De interpretatie van de auteur was gebaseerd op de *Purana's*, het grote reservoir van hindoeïstische overlevering, en *De Geheime Leer*. *HPB zei hetzelfde als onze oude brahmaanse filosofen in een andere taal en vanuit een andere positie* (Brahmin F.T.S., 78). Drie delen *Studies in de Bhagavad Gita*, door een ander Indiaas lid, 'The Dreamer', met de ondertitels *The Yoga of Discrimination* (1902), *The Yoga of Action and Occultism* (1903) en *The Path of Initiation* (1904), verschenen bij het Theosophical House in Londen. Deze volgden de benadering van Subba Row, waarbij hindoeïstische en theosofische concepten de tekst verhelderden.

Bhavani Shankar (1859–1936), een leerling van Blavatsky, gaf na haar dood in heel India lezingen over de *Bhagavad Gita*. Een biografische aantekening in een van de delen van zijn toespraken zegt dat *hij werd ingewijd in enkele van de verborgen wetten en geheime praktijken van raja-yoga door de beroemde mysticus Subba Row* (Basu, ix). Shankar zag een diep verlangen naar en toewijding aan Wijsheid als een voorwaarde om het onderwerp te begrijpen. Judge en Besant schreven ook hun eigen commentaren op het boek. Zelfs Rudolf Steiner gaf er een serie lezingen over.

Theosofische weergaven van de *Gita* zijn leerzaam vanwege het interpretatieniveau dat ze bieden. Op een gegeven moment, overweldigd door wat Krishna hem onthult, probeert Arjuna diens goddelijke aard te begrijpen. In Smythe's uitgave antwoordt Krishna (11.32): *Ik ben de Tijd, vernietiger van de werelden die rijp zijn geworden voor de dood*, Judge vertaalt: *Ik ben de rijpe tijd, kom hier voor de vernietiging van deze schepselen*, terwijl Besant heeft: *De tijd ben ik, ik maak de wereld woest en ledig, gemanifesteerd op aarde om de mensheid te doden*. Vergelijk een nieuwere vertaling door Ravi Ravindra, gepubliceerd in 2017: *Ik ben de Tijd, de Vernietiger van werelden, ik verschijn hier met de wil om de naties te vernietigen*.

Patanjali's Yoga Sutra

Het enige andere hindoe geschrift dat zoveel theosofische vertalingen ontving als de *Bhagavad Gita*, was *De Yoga Sutra van Patanjali*. Terwijl de *Gita* een moreel kompas bood in tijden van stress, gaf de Yoga Sutra praktische instructies over beheersing van het denken. Theosofen behoorden tot de eersten die het idee van yoga naar het Westen brachten.

Over de datum van de tekst en de auteur wordt nog steeds gedebatteerd. De algemene consensus over de tekst is tussen 450 en 350 v.C., maar Blavatsky schuift de datum voor Patanjali nog verder terug. De *Theosophical Glossary* noemt het *dichter bij 700 dan 600 v. Chr.* (Blavatsky, *Glossary*, 251).

De versie uit 1889 van W.Q. Judge, *The Yoga Aphorisms of Patanjali*, was gebaseerd op een eerdere versie die in India werd gedrukt. Net als zijn editie van de *Gita*, werd het uitgegeven in zakformaat. Judge's eenvoudige taal bood duidelijke instructies over de training van de geest. De invloed ervan op de ontluikende New Thought- en Mental Science-bewegingen in Amerika moet worden vermeld.

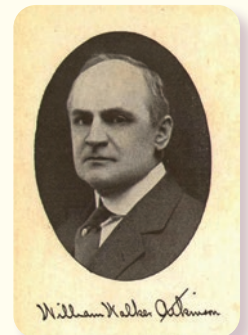

De vertaling van Manilal Dvivedi, die een jaar later in India werd gepubliceerd, had een nauwkeuriger weergave van de tekst tot doel, en deze werd tot de jaren veertig in druk gehouden door de Theosophical Society. Dvivedi (1858-1898), een bekende Gujarati-auteur en pleitbezorger voor onderwijs en sociale hervormingen, vond ook tijd om een aantal erudiete vertalingen van Sanskriet-teksten te produceren.

De vertolking van Charles Johnston uit 1912 was vrijer. Zoals aangegeven door de ondertitel, *The Book of the Spiritual Man*, zag Johnston de tekst als een oproep tot spirituele aspiratie. I.K. Taimni's 1961 *De Wetenschap van Yoga* bood een vertaling en commentaar *in het licht van het moderne denken*.

Twee verwante theosofisch pogingen zijn Mabel Collins' *Transparent Jewel* (1912), een uitgebreide herkauwer over het onderwerp met behulp van de vertaling van Dvivedi, en Alice Bailey's 1927 *Het licht van de ziel*. Bailey beschreef het als een 'parafrase' van Patanjali. Zij beschouwt het boek als een handleiding voor esoterische training zoals geïnterpreteerd door haar systeem van zeven stralen en esoterische astrologie.

Yogi Ramacharaka (een pseudoniem van de Amerikaanse metafysische schrijver William Walker Atkinson, 1862–1932) vervaagde in het begin van de twintigste eeuw de scheidslijnen tussen theosofie, yoga en het nieuwe denken in zijn reeks instructieboeken van de Yogi Publishing Company in Chicago.

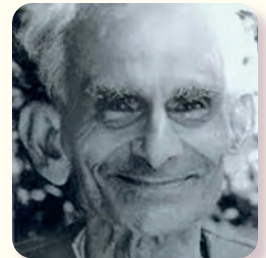
Om Theosofische versies van de Yoga Sutra te vergelijken: Judge geeft voor sloka (vers) 2.1, die de methodiek distilleert die geldt voor de beoefenaar: *De praktijk van concentratie* (zoals Judge yoga vertaalt) *is ascese, prevelingen en overgave aan de Allerhoogste*. Dvivedi heeft: *Zelf-kastijding, studie en overgave aan Isvara* [de persoonlijke God], *vormen het beoefenen van yoga*. Johnstons versie luidt: *De praktijken die leiden tot vereniging met de Ziel zijn: vurig streven, spiritueel lezen en absolute gehoorzaamheid aan de Meester*. Een recenter voorbeeld (hoewel niet door een theosoof), Barbara Stoler Miller's *Yoga: Discipline of Freedom* uit 1996,

dat nu als een klassieker wordt beschouwd, luidt: *Het actief beoefenen van yoga houdt in ascese, studie van de heilige boeken en toewijding aan de Heer van Yoga*. (De termen 'versterving' en 'ascetische praktijken' zijn een vertaling van het Sanskriet tapas; de Vedische oorsprong van het woord houdt verband met warmte. Er wordt gesuggereerd dat *ijver* of *vurigheid* dichter bij die betekenis komen. *Degenen die tapas beoefenen kunnen worden beschreven als 'vurig'* schrijft Roberto Calasso, 99.)

Rond de jaren negentiendertig werden de theosofische inspanningen op het gebied van de yogastudie overschaduwd door de komst van een opeenvolging van yogi's en swami's uit India. De inspanningen van eerst Swami Vivekananda en vervolgens van Paramahansa Yogananda, de Maharishi Mahesh Yogi en anderen leidden tot de opkomst van aanhangers van eigen bodem. *Yoga for Americans* van Indra Devi (Eugenia Peterson) uit 1959 presenteerde het onderwerp als verenigbaar met de levensstijl van die periode, en Theos Bernard's *Hatha Yoga* uit 1944 bepleitte de houdingen op te vatten als onderdeel van een fitnessregime. Ze maakten de weg vrij voor de volgende golf instructeurs uit India, zoals B.K.S. Iyengar, wiens *Light on Yoga* uit 1965 meer dan 600 foto's bevatte die de asana's illustreerden¹.

Het was nu mogelijk om over yoga's in het meervoud te spreken, en Ernest Wood codificeerde zeven varianten: de Raja Yoga van Patanjali, de Karma en Buddhi Yoga's van Sri Krishna, de Jnana Yoga van Sri Sankaracharya, Hatha Yoga, Laya (Kundalini) Yoga, Bhakti Yoga en Mantra Yoga (Wood, 12).

Geen andere Sanskriet-teksten waren zo populair onder theosofen als de *Bhagavad Gita* en de *Yoga Sutra*. De *Vivekachudamani (The Crest Jewel of Wisdom)*, ooit toegeschreven aan de Indiase wijze Shankaracharya, wordt nog steeds gedrukt in de vertaling van Mohini Chatterji uit de jaren 1880. Charles Johnston schreef ook een versie, en Ernest Wood werkte eraan toen hij stierf (postuum gepubliceerd door Quest Books als *The Pinnacle of Indian Thought* in 1967). Johnston maakte ook een vrije weergave van de *Upanishads*, net als G.R.S. Mead in 1896. I.K. Taimni vertaalde de *Siva Sutra's* (1976), de *Bhakti Sutra* (1975) en de *Pratyabhijnahridayam* als *The Secret of Self-Realization* (1974), alle werden uitgegeven door de Theosophical Publishing House in Adyar, India. Radha Burnier en Richard Brooks maakten ook een Sanskriet-Engelse versie van de *Pratyabhijnahridayam*.

Voor de vroege theosofen boden vertalingen van hindoe geschriften zoals de *Bhagavad Gita* en de *Yoga Sutra* toegang tot de oude wijsheid die door Blavatsky en anderen werd besproken. Het presenteerde ook een validatie voor theosofische concepten, waarvan er vele in deze teksten te vinden zijn. Maar zoals wijlen TS-president N. Sri Ram heeft opgemerkt, baseert deze oude wijsheid haar bewering niet alleen op haar oudheid. *Het woord 'oeroud' dat ervoor wordt gebruikt, geeft de betekenis weer van een wijsheid die door de eeuwen heen is vergaard, getest en bewezen door de tijd* (Sri Ram, 186).

¹ B.K.S. Iyengar schreef ook *Light on the Yoga Sutra's of Patanjali* en *The Core of the Yoga Sutra's*. (Red.)

De ideeën in teksten als de *Gita* vonden weerklank in theosofische geschriften. Leden legden verbanden tussen de aanbevelingen die in de *Gita* worden gegeven, werken als *Licht op het Pad* (1885), een gids voor het spirituele leven dat de leerling aanspoort: *Sta terzijde in de komende strijd, en hoewel je vecht, wees niet jij de strijder* (2.1). Theosofische interpretaties, die niet verankerd waren in sektarische verschillen, voegden hun eigen nuances toe.

Mw. Blavatsky had al vroeg onderscheid gemaakt tussen de aspecten van yoga. In een reactie op een artikel over het onderwerp dat ze in 1882 in *The Theosophist* publiceerde, gebruikte ze de termen *raja* en *hatha yoga* om haar werk te onderscheiden van meer alledaagse vormen. Ze zei tegen haar studenten: *Wie beide systemen heeft bestudeerd, de hatha- en raja-yoga's, vindt een enorm verschil tussen de twee: de ene is puur psychofysiologisch, de andere puur psycho-spiritueel* (Blavatsky, *Esoteric Instructions*, 135). Elizabeth de Michelis, in *A History of Modern Yoga*, en anderen hebben erop gewezen dat toen hindoeïstische leraren zoals Vivekananda naar het westen kwamen, ze hun boodschap aanpasten aan de reeds bestaande terminologie van de theosofie.

De effecten van theosofische belangstelling voor hindoeïstische geschriften zouden niet beperkt blijven tot de Theosophical Society. In zijn *Story of My Experiments with Truth* vertelt Mohandas Gandhi hoe hij als jonge rechtenstudent in Engeland werd benaderd door twee theosofen die de *Gita* bestudeerden. Ze wilden dat hij het origineel samen met hen las. Hij bekende dat hij het boek nog nooit in het originele Sanskriet of in zijn geboortetaal Gujarati had gelezen. Toen hij het boek met hen bestudeerde, onthulde het hem de waarde ervan, en het werd een *onfeilbare gids voor gedrag* en een *woordenboek voor dagelijks gebruik* (Gandhi, 323). De principes van niet-gehecht zijn en gelijkmoedigheid zijn terug te vinden in zijn ideeën over *satyagraha*, geweldloosheid, die hij toepaste om de onafhankelijkheid van India te verwerven en die anderen beïnvloedden, waaronder Martin Luther King Jr. en de Amerikaanse burgerrechtenbeweging.

De verspreiding van de *Gita* in de hedendaagse samenleving blijkt uit de woorden van J. Robert Oppenheimer, de Amerikaanse natuurkundige die bekend staat als 'de vader van de atoombom'. Hij vertelt dat toen hij getuige was van de eerste atoomontploffing, Krishna's woorden van de *Gita* bij hem opkwamen: *Nu ben ik de Dood geworden, de Vernietiger van Werelden*. Dit oude hindoeïstische geschrift had een nieuwe context gevonden en was echt een nieuw tijdperk ingegaan. Door hun vertalingen en commentaren hadden theosofen ertoe bijgedragen dat het een deel van het openbare discours werd.

Vertaling Marianne Plokker

Bronnen

- Basham, A.L., *The Origins and Development of Classical Hinduism*. Boston: Beacon, 1989. Basham suggereert dat we de Gita beschouwen als 'een compilatie van meer dan één hand, met ten minste twee hoofdauteurs wier doctrines heel verschillend zijn' (95).
- Basu, Upandranath. Voorwoord van Pandit Bhavani Shankar, *Lectures on the Bhagavad Gita*. Uttarpara, India: Uttarpara Theosophical Lodge, 1923. De lezingen van Bhavani Shankar zijn verzameld en opnieuw gepubliceerd als *The Doctrine of the Bhagavad Gita*. Santa Barbara, Californië: Concord Grove Press, 1984.
- Besant, Annie, *The Bhagavad Gita, or the Lord's Song*. London: Theosophical Publishing Society, 1896.
- Blavatsky, H.P., *Esoteric Instructions*. Adyar: Theosophical Publishing House, 2015. *Theosophical Glossary*. London: Theosophical Publishing Society 1891. "A Brahmin FTS" *Thoughts on the Bhagavad Gita*. Kumbakonam, India: Kumbakonam Branch van de Theosophical Society, 1893.
- Calasso, Roberto. *Ardor*. Vertaald door Richard Dixon. New York: Farrar, Straus en Giroux, 2014.
- Chatterji, Mohini M. *De Bhagavad Gita, or The Lord's Lay*. Boston: Houghton Mifflin, 1887.
- Gandhi, Mohandas. *Gandhi's Autobiography: The Story of My Experiments with Truth*. Washington, DC: Public Affairs Press, 1948.
- Judge, WQ *The Bhagavad Gita: The Book of Devotion*. New York: The Path, 1890.
- Oppenheimer, J. Robert. "Oppenheimer Bhagavad-Gita Quote", YouTube, geopend op 29 juni 2020: <https://www.youtube.com/watch?v=pqZqfTOxFhY>.
- Sharpe, Eric J. *The Universal Gita: Western Images of the Bhagavad Gita*. La Salle, Ill.: Open Court, 1985.
- Sri Ram, N. *A Theosophist Looks at the World*. Adyar: Theosophical Publishing House, 1950.
- Steiner, Rudolf. *The Occult Significance of the Bhagavad Gita*. New York: Anthroposophic Press, 1968. Gebaseerd op lezingen gehouden in mei en juni 1913.
- Subba Row, T. T. *Subba Row: Collected Writings*. 2 delen. San Diego: Point Loma Publishing, 2001.
- Wood, Ernest. *Seven Schools of Yoga*. Wheaton: Quest Books, 1976. Dit is een herdruk van zijn *The Occult Training of the Hindus*, gepubliceerd in India in 1931.

Foto: Bibliotheek Adyar

Het spirituele leven in de wereld van vandaag: hoe gaan we om met de praktische zaken van het leven en volgen een spiritueel pad?

Spiritualiteit betekent het ontdekken van ons hogere, nobele zelf, door de hoogste uit te drukken in motieven, spraak en gedrag. De ontdekking en het uitdrukken van je hogere zelf is het directe, belangrijkste en ware doel van alle spirituele oefeningen. Het zijn vooral de boodschappen van lijden en pijn die zo'n groot deel van de menselijke ervaring uitmaken. Pijn kan voor ons een van de belangrijkste redenen zijn om het spirituele leven te zoeken en te volgen, zelfs terwijl we wereldse plichten vervullen.

De boodschap van pijn is minstens driedig: het oproepen van mededogen voor de pijn van anderen, mededogend zijn is op zich al spiritueel; ons te leren leven volgens de wet van liefde; en als een aansporing voor ieder van ons, ons te verheffen tot die niveaus van menselijke aard en bewustzijn waar pijn niet bestaat. Dat betekent het niveau van permanente Werkelijkheid en van het spirituele Zelf. Dan kan ieder in zijn of haar leven de kracht, het licht en het leven van dat Zelf laten schijnen en wordt spiritualiteit een gewoonte. Op die manier kan pijn aangewend worden voor een goed doel. Hoe kan men een spiritueel leven leiden te midden van de druk van platvloers werelds leven en plichten? Er zijn ten minste twee dingen essentieel: spiritueel ontwaken en een gestructureerd streven.

Spiritueel ontwaken is net zo natuurlijk als het verschijnen van knop en bloem aan een plant. In een bepaald stadium van de evolutie ontwaakt op natuurlijke wijze de wil om dat te bereiken. Een mogelijke betekenis van de bijbelse parabel van de tien maagden, vijf wijze en vijf dwaze, is dat vijf spiritueel ontwaakt waren en vijf niet (Matt. 25: 1-13). In bepaalde fasen van de evolutie wordt het Zelf sterk genoeg om spiritualiserende invloeden 'naar beneden' te sturen naar de persoonlijkheid. Deze versterken het geweten en roepen de aspirant op om zoveel mogelijk van het leven te maken en te leven in de hoogst mogelijke reinheid en dienstbaarheid. Zulke ervaringen gaan soms samen met visioenen van goddelijke perfectie en mystieke gebeurtenissen. Men gaat dan door drie soorten innerlijke ervaring heen.

Ten eerste zoekt men als men mentaal ontwaakt is, antwoorden op de problemen van het leven en vereist men logica in religie en rechtvaardigheid van God. Interesse in filosofie en religie verdiept zich en een zoektocht naar kennis begint, vaak verhaast door pijnlijke ervaringen zoals werelds falen, verlies, frustratie en of zelfs een ramp.

Ten tweede ervaart men zowel een ontwaken van de wil als van een goddelijke ontevredenheid. De uiterlijke persoon wordt zich bewust van *het onuitsprekelijke verlangen ... van de innerlijke aard naar het oneindige*. Ontevredenheid, schaamte, gevoel van falen, zelfs te midden van materieel succes werken als stimulans. We erkennen dat zelfzucht en materialisme ons leven hebben bepaald, en we zien hoe schadelijk zij zijn en hoe we anderen pijn hebben gedaan. In dit stadium komt er hulp. De aspirant ontmoet een leraar, inwendig of uitwendig of beide.

De derde ervaring die samengaat met het ontwaken van de ziel is het verminderen van het gevoel van afgescheidenheid en een toename van een gevoel van verwantschap en verantwoordelijkheid. Alles verschuift van krijgen naar geven, naar minder focus op het persoonlijke en meer op het onpersoonlijke, van het kleine zelf naar het hogere Zelf.

Het tweede wat noodzakelijke is, is gestructureerd streven. Hier komen ideeën samen die enigszins nieuw zijn voor het westerse denken. Het eerste is dat men een spiritueel leven kan leiden terwijl men in de wereld staat, zelfs te midden van zaken doen en huiselijke activiteiten. Juist daarin kunnen kansen en aanwijzingen worden gevonden voor het najagen van de nieuwe interesse: het zoeken naar waarheid, begrip, kracht, rede en schoonheid in het leven.

Er moet echter een voorwaarde worden gesteld: de wijze van levensonderhoud mag niet onwaardig zijn en mag geen anderen, dieren of mensen, schaden. Het idee is dat het leiden van een spiritueel leven een wetenschap is; een geordend, zorgvuldig georganiseerd streven is essentieel voor succes. Het dagelijks leven van de aspirant moet regelmatige meditatie of gebed, studie, karaktervorming en onzelfzuchtigheid inhouden in dienstbaarheid zonder aan beloning te denken.

Vertaling Marianne Plokker

Samengesteld door leden van de HPB lodge, Nieuw Zeeland.
<https://hpb.theosophy.org.nz/>

Interview met Luco Meijer

Afgelopen jaren heeft Theosofia een aantal interviews gepubliceerd met oudere leden van de Theosofische Vereniging met een interessant verhaal. Nu is dat Luco Meijer. Hij begint het gesprek met een aanhaling uit het boek¹ dat hij aan het lezen is met de titel: *Geloof niet alles wat je denkt*. Daarin vindt hij twee uitspraken die hem inspireren, namelijk *Je zult weten wat je moet weten*, wanneer je het moet weten en daarbij de kanttekening *heb vertrouwen*.

Kennismaking met de theosofische activiteiten

Luco werd geboren in 1937 in een gezin waar theosofie werd geleefd zonder dat dit werd opgelegd. Voor kinderen konden in de theosofische kring mee doen met de Tafelronde, een jeugdbeweging in de geest van ridderschap en de zoektocht naar de graal volgens de Arthur legende, waar in eenvoudige ceremonieën deugden en idealen worden beleefd. Zijn moeder had de leiding van zo'n Tafelrongegroep in Den Haag, waar zijn broer en hij mee naar toe gingen. In 1948 werd er in het Internationaal Theosofisch Centrum (ITC) in Naarden een Tafelrondekamp georganiseerd waar het hele gezin Meijer aan deelnam en waar zijn ouders ook kampouders waren. Het was een vrije en gelukkige tijd onder vrienden die 'in dezelfde richting' dachten en leefden. In de daaropvolgende jaren bezocht hij deze kampen regelmatig.

Behalve de Tafelronde waren er altijd veel andere activiteiten in het ITC, zoals het drukbezochte familiecamp tijdens de vakanties en de weekenden van onder andere de jonge theosofen. Een hoogtepunt was voor hem het wereldcongres van de Theosophical Society in Salzburg in 1966, met parallel daaraan een Jong Theosofenkamp. Het internationale karakter van de bijeenkomsten en de lezingen gaven het gevoel deel te nemen aan een wereldwijde vriendenkring.

Op zijn 14e jaar verhuisde de familie naar het huis boven de ingang van de theosofische loge in Den Haag waar het hele gezin allerlei hand- en spandiensten binnen de loge verrichtte. Hij herinnert zich een tentoonstelling over de vijf wereldgodsdiensten in de grote zaal van de loge.

Luco volgde in Leiden de studie biologie en werkte later bij het jonge milieuministerie op het gebied van de kwaliteit van oppervlaktewater en de eerste richtlijnen die voor alle EU-landen daarvoor moesten gaan gelden. Ook toen was dat al lastig omdat ieder land zijn eigen benadering had. In 1965 werd hij van gezinslid volwaardig lid van de Theosofische Vereniging in Nederland (TVN).

¹ Björn Natthiko Lindeblad: *Geloof niet alles wat je denkt: Wijsheden van een moderne monnik voor een betekenisvol leven*.

Centrum Werkgroep Occultisme

Met een groep enthousiaste jongeren, toen nog los van iedere organisatie, maar vaak afkomstig uit de jonge theosofen, maakte hij in 1967 een begin met de studie van *De Geheime Leer* van H.P. Blavatsky. Op verzoek van het toenmalige bestuur van de TVN werd in 1968 dit 'Centrum Werkgroep Occultisme' (CWO) een officiële werkgroep van de vereniging. Rondom een vaste kern veranderde de samenstelling van de groep regelmatig. In het begin werden de 'grote theosofen' bestudeerd, later onder andere Gurdjieff, Ouspensky en Alice Bailey. De studiebijeenkomsten vonden wisselend bij een van de deelnemers thuis plaats. Ook organiseerden ze twee keer een openbaar weekend. Een over 'dromen' en een over 'geboorte en dood'. Het rapport van het eerste weekend is in de bibliotheek van TVN aanwezig. Het CWO hield zich ook bezig met het boeddhisme en het werk van Rudolf Steiner. De groep stopte in 2005.

Terug van weggeweest

In het CWO vond Luco een vrije en ondogmatische sfeer. Maar in gesprekken met enkele oudere leden van de TVN merkte hij dat hij geen aansluiting meer voelde. Hij wilde zich helemaal vrij voelen en zei in 1975 zijn lidmaatschap van de TVN op.

Het duurde enkele jaren voordat Luco zich aansloot bij de Antroposofen. Daarin trokken hem vooral de werkvelden waarin de Antroposofie wordt toegepast. Hij heeft zich actief ingezet in een werkgroep die, in zijn woonplaats Gouda, een antroposofisch therapeuticum wilde realiseren. Voor de financiële kant daarvan kwam hij in aanraking met de medewerkers van de Triodos Bank. Daarbij leerde hij hoe je in de praktijk geld als een instrument kunt gebruiken om idealen op aarde te brengen. Later nam hij deel aan retraites van Thich Nath Hanh. Hij voelde zich sterk aangetrokken tot deze boeddhistische richting. In de verschillende meditaties ervoer hij de waarde van het leven in het hier-en-nu.

De theosofie als open platform, zoals dat in de uitgangspunten van de vereniging staat omschreven, voelt voor Luco nog steeds goed aan. Daarbinnen zouden, naar zijn gevoel, alle activiteiten kunnen samengaan die hierboven zijn vermeld, als ze het etiket 'theosofie' daarvoor niet als beperkend zouden ervaren. Zeker nu is het belangrijk dat er plekken op aarde zijn waar mensen zich spiritueel thuis voelen en waar ze verbinding mee kunnen maken. Dit gevoel heeft hij voor zichzelf waargemaakt door in 2015 weer lid te worden van de TVN. Het boekje *De Gulden Treden van H.P. Blavatsky*, dat hij toen ontving, vindt hij een mooi cadeau voor hem als herintreder.

In 2020/2021 nam Luco, samen met zijn vrouw Claudine, deel aan een cursus Geheime Leer die door Ingmar de Boer op het ITC werd gegeven. Het voelt voor hem als 'terug van weggeweest'. Zij werken nu ook samen in de tuingroep op het ITC. Praktisch bezig zijn om het mooie terrein te onderhouden met een gezellige groep vrijwilligers is vaak het begin van diepgaande gesprekken!

Arend Heijbroek

Adressen Theosofische Vereniging

Secretariaten van loges (l) en centra (c), (b) = met bibliotheek

- Amersfoort (l,b):** Bijeenkomsten: Burgemeester Penstraat 28, 3741 AH Baarn
Marian van der Pijl, M.Rossaartpad 8, 3813 CV Amersfoort
E-mail: amersfoort@theosofie.nl - 033 480 56 53
- Amsterdam (l,b):** Bijeenkomsten: bovenzaal Tolstraat 154, 1074 VM Amsterdam
Contact: Mw. M. Polman - E-mail: logeamsterdamtvn@xs4all.nl
Website: amsterdam.theosofie.nl
- Apeldoorn (c):** Mw. M.W. Meek-Mennega, Burg. Tutein Noltheniuslaan 3
7316 BD Apeldoorn - E-mail: apeldoorn@theosofie.nl
055 522 19 83 - Website: apeldoorn.theosofie.nl
- Arnhem (l,b):** Bijeenkomsten: Boeksalon boven Boekhandel Hijman Ongerijmd,
Grote Oord 15, 6811 GA Arnhem
zij-ingang avonden: Varkensstraat 24, 6811 GA Arnhem
Contact: Ineke Vrolijk - E-mail: inekevroljik@hetnet.nl
026 351 53 55 - Website: www.theosofieinarnhem.wordpress.com
- Assen (c):** Mw. B. Kicken-Bouman, Achterweg 23, 7874 TM Odoornerveen
E-mail: assen@theosofie.nl - 0591 78 53 32 of 06 28 47 91 27
Website: www.theosofie-assen.blogspot.nl
- Den Haag (l,b):** Bijeenkomsten: zaal naast de Vrij Katholieke kerk Sint Albaan
Rietzangerlaan 2A, 2566 SV Den Haag
Contact: Jan Willem Renssen - E-mail: tvndenhaag@gmail.com
Website: www.theosofiedenhaag.nl
- Groningen (l,b):** Marjan Snakenborg, Kerkeweg 32, 9917 PJ Wurdum,
E-mail: groningen@theosofie.nl - 0596 20 34 76
Website: www.loge-groningen.blogspot.nl
- Haarlem (c):** Bijeenkomsten: Rijksstraatweg 628 - 2026 RH Haarlem
Contact: Dhr. A Robinson - E-mail: arthurrbsn30@gmail.com
023 532 31 93 - Website: haarlem.theosofie.nl
- Leeuwarden (c,b):** Mw. J.H.E. de Grijns-Mulder, Lepeltjesheide 85
8471 WC Wolvega, 0561 61 40 67
- Naarden (l,b):** Ingmar de Boer - E-mail: naarden@theosofie.nl - 035 694 01 80
Website: naarden.theosofie.nl
- Nijmegen (c):** Bijeenkomsten: De Vuurvlieg, Tweede Oude Heselaan 179A - Nijmegen
Contact: Annette Leenders-Siebers - E-mail: nijmegen@theosofie.nl
06 58 95 90 23 - Website: www.theosofienijmegen.wordpress.com
- Roermond (c)** Contact: Joan Slagers - E-mail: theosofieroermond21@gmail.com
06 23 84 12 88 - Website: theosofieroermond.nl
- Rotterdam (l):** Bijeenkomsten: Provenierssingel 41, 3033 EG Rotterdam
Contact: Piet Peters - E-mail: info@theosofierotterdam.nl - 078 61300 03
- Utrecht (l,b):** Bijeenkomsten: Kruisstraat 307, 3581 GK Utrecht
Contact: Marijke Ahsman - E-mail: secretarislogeutrecht@gmail.com
06 36 36 48 73 - Website: utrecht.theosofie.nl
- Zeeland (c,b):** Saskia Campert, Vrijheidslaan 10, 4484 RE Kortgene
E-mail: zeeland@theosofie.nl - 0113 85 42 43
Website: zeeland.theosofie.nl
- Zwolle (l,b):** Bijeenkomsten: Enkstraat 44 - 8012 TX Zwolle
Contact: Mw. C. Kerssen - E-mail: c.kerssen@online.nl - 06 41 46 97 67

Adressen België:

Antwerpen

Loge Antwerpen (l,b):

Witte Lotus (l,b):

Bijeenkomsten: Milisstraat 22, B-2018 Antwerpen
E-mail: loge.antwerpen@ts-belgium.be - 0032 476 87 99 68

Website: www.logewittelotus.be

E-mail: loge.witte.lotus@ts-belgium.be & info@logewittelotus.be
0032 486 63 19 97 & 0032 476 87 99 68

Open Paradigma (l,b): Website: www.openparadigma.org - Telefoon 0032 474 32 53 38

E-mail: open.paradigma@gmail.com

Brussel (l,b):

Bijeenkomsten: Geuzenplein 8, B-1000 Brussel

E-mail: info@ts-belgium.be

Gent

Tak Vrede (l):

Bijeenkomsten: Kollekasteel, Groenestaakstraat 66-68, B-9030 Mariakerke

E-mail: tak.vrede@ts-belgium.be - Website: theosofiegent.be

Secretariaat, Uitgeverij en Theosofische boekhandel Adyar, Bibliotheek

Tolstraat 154
1074 VM Amsterdam
Telefoon 020 676 56 72
E-mail: info@theosofie.nl
Website: www.theosofie.nl

Facebook:
Theosofische Vereniging in Nederland

Open:
woensdag t/m zaterdag
van 13:00 - 17:00 uur

Hoofdbestuur

Wim Leys (voorzitter)
06 3374 0008
Ingmar de Boer (vicevoorzitter)
Carrie Verhoeven (secretaris)
Frans Meijer (penningmeester)
Richard van den Boomen (lid)

Lidmaatschap

Contributie € 74,-
(incl. Theosofia)
gezinsleden € 37,-
(zonder Theosofia)

Aanmeldingsformulieren
zijn bij het secretariaat
verkrijgbaar of via de
website.

Betalingen

t.n.v. Theosofische Vereniging
in Nederland, Amsterdam
ING - IBAN:
NL31 INGB 0000 1919 10
BIC: INGBNL2A

Internationaal Theosofisch Centrum

Valkeveenselaan 19
1411 GT Naarden
035 694 5121
E-mail:
info@itc-naarden.org
Website:
www.itc-naarden.org

België

Geuzenplein 8
B-1000 Brussel
Sabine Van Osta (voorzitter)
0032 486 63 19 97
E-mail: president@ts-belgium.be

The Theosophical Society (Adyar)

The Theosophical Society (TS) is op 17 november 1875 te New York opgericht door H.P. Blavatsky, H.S. Olcott en anderen. De TS heeft haar internationale hoofdkwartier te Adyar, Chennai, India, en is actief in zestig landen; de Theosofische Vereniging in Nederland is de Nederlandse afdeling van de TS. Om verwarring met andere theosofische groepen te voorkomen wordt in *Theosofia* achter de officiële naam 'The Theosophical Society' tussen haakjes '(Adyar)' vermeld.

The Theosophical Society (Adyar) bestaat uit studenten die bij iedere religie aangesloten kunnen zijn, of bij geen enkele. De leden hebben met elkaar gemeen dat ze de drie doeleinden van de vereniging onderschrijven (zie achterkant omslag),
dat ze religieuze tegenstellingen willen oplossen,
dat ze mensen van goede wil bijeen willen brengen ongeacht hun religieuze overtuiging, dat zij religieuze waarheden willen bestuderen en de resultaten van die studie met anderen willen delen.

Zij zijn niet door een gemeenschappelijk geloof met elkaar verbonden, maar door het gezamenlijk zoeken en streven naar waarheid.

Zij zijn van mening dat waarheid gevonden kan worden door studie, door reflectie, door zuiverheid van leven en door toegewijd te zijn aan hoge idealen.

Zij zien waarheid als dat wat de moeite waard is om naar te streven, niet als een dogma dat wordt opgelegd door een autoriteit.

Zij vinden dat een overtuiging het resultaat zou moeten zijn van individuele studie of intuïtie, en niet daaraan vooraf zou moeten gaan, en gebaseerd zou moeten zijn op kennis, niet op aanname.

Zij zijn tolerant jegens allen, ook jegens hen die intolerant zijn, niet als een voorrecht om te verlenen, maar omdat ze dat als hun plicht beschouwen.

Zij trachten onwetendheid weg te nemen in plaats van deze af te straffen.

Zij zien elke religie als een uitdrukking van de goddelijke wijsheid.

Zij geven er de voorkeur aan om religies te bestuderen in plaats van deze te veroordelen, om goddelijke wijsheid in praktijk te brengen in plaats van mensen ertoe te bekeren. Zoals waarheid het doel is, is vrede het wachtwoord.

Theosofie is de belichaming van waarheden die aan de basis liggen van elke religie en waarop geen enkele godsdienst het alleenrecht kan doen gelden.

Theosofie biedt een filosofie die het leven begrijpelijk maakt en die laat zien dat de evolutie geleid wordt door rechtvaardigheid en liefde.

Zij geeft de dood haar juiste plek, als een steeds terugkerende gebeurtenis die de poort opent naar een voller en stralender bestaan in een leven dat geen einde heeft. Theosofie geeft de wereld de wetenschap van de geest terug, door de mens te leren de geest te zien als zijn werkelijk zelf, en zijn denkvermogen en het lichaam als de dienaren daarvan.

Theosofie verheldert de geschriften en leringen van religies door hun verborgen betekenis te ontsluiten en aldus de juistheid ervan aan het denkvermogen aan te tonen, zoals de gegrondheid ervan altijd bewezen is in de ogen van de intuïtie.

Leden van de TS bestuderen deze waarheden, en theosofen trachten ernaar te leven. Iedereen die bereid is te studeren, tolerant te zijn, naar het hoogste te streven en volhardend te werken, is welkom als lid. Het is aan elk lid zelf om een ware theosoof te worden.

Tuin van het ITC Naarden

De missie van de Theosophical Society (Adyar) is:

***Het dienen van de mensheid
door het ontwikkelen en verwerkelijken
van een zich steeds verdiepend inzicht
in de eenheid van alle leven, de tijdloze wijsheid
en spirituele zelf-transformatie.***

De doeleinden:

***Het vormen van een kern van de universele
broederschap der mensheid zonder onderscheid
van ras, geloof, geslacht, kaste of huidskleur.***

***Het aanmoedigen van de vergelijkende studie
van godsdienst, wijsbegeerte en wetenschap.***

***Het onderzoeken van onverklaarde natuurwetten en
van de vermogens die in de mens latent aanwezig zijn.***

Wilt u deze *Theosofia* digitaal bekijken ?

Scan de QR code hiernaast of ga naar

<http://www.theosofie.nl/tijdschrift-t/editie-2022/maart-2022/>